

NESTEMSKA

Letnik XXII.

Celovec, petek, 19. maj 1967

Štev. 20 (1303)

Pred novim manjšinskim zakonom?

Leta 1960 je poseben ministrski odbor za izvajanje določil člena 7 državne pogodbe izdelal osnutek zakona za »ureditev vprašanja slovenskega uradnega jezika pri upravnih uradih in ustanovah na Koroškem«. Osnutek je bil razposlan v pretres vsem zainteresiranim krogom. Takrat sta ga prejeli tudi obe osrednji organizaciji koroških Slovencev, ki sta kot predstavnici neposredno prizadete slovenske manjšine zavzeli do njega podrobno izdelano in utemeljeno stališče. To je bilo oktobra 1960 in od tistega časa o tem zakonu ni bilo ničesar več slišati.

Toliko bolj je presenetila objava v celovski »Kleine Zeitung«, ki je minulo soboto vedela poročati, da je zvezna vlada pripravila in baje tudi že razposlala v pretres osnutek novega zakona o slovenskem uradnem jeziku v upravi in o dvojezičnih krajevnih napisih na Koroškem.

Ne vemo, koliko je resnice na tem, kajti tozadevne vesti doslej ni objavil noben drug list. Vsekakor pa moramo za primer, da je bil osnutek res že poslan v pretres, z začudenjem ugotoviti, da neposredno prizadete manjšine sploh niso upoštevali. Pri tem se nam ne zdi nerazumljivo le to, da osrednji slovenski organizaciji tega osnutka nista dobili, marveč že samo dejstvo, da morejo brez manjšine tak osnutek sploh pripraviti.

Predstavniki avstrijske vlade in še posebej kancler Klaus so v zadnjih letih ob številnih priložnostih izrecno zagotavljali, da hoče Avstrija manjšinska vprašanja reševati v sodelovanju in sporazumno s prizadeto manjšino. Tako zagotovilo je avstrijska vladna delegacija dala med uradnimi razgovori v Beogradu in na Dunaju; prav tako pa je reševanje ob sodelovanju manjšine obljubil kancler Klaus tudi v svojem govoru pred koroškimi Slovenci v Celovcu, kakor je v svojem vladnem poročilu parlamentu ta teden ko je govoril o južnotirolskem vprašanju, posebej poudaril, da vlada nikdar ni sprejela rešitev, na katere ne bi pristali zastopniki manjšine.

Ne moremo razumeti, da ista vlada zdaj tako očitno ignorira svoja lastna uradno podana zagotovila. Ne samo, da osnutek zakona — kolikor je razvidno iz poročila v »Kleine Zeitung« — sploh ne upošteva predlogov in argumentov, ki smo jih koroški Slovenci navedli že v skupni Spomenici in v številnih vlogah. Preziranje manjšine gre celo tako daleč, da se ji ne nudi možnost zavzeti stališča niti do takega posem mimo nje izdelanega osnutka. Spričo tega je res le težko verjeti pisanju omenjenega lista, ne nazadnje tudi zaradi tega, ker ne moremo razumeti, da nam osnutek ne bi poslala vsaj koroška deželna vlada, če bi ga res bila prejela v pretres.

Koroški Slovenci smo že nštetokrat in tako tudi na nedavni spominski prireditvi ob 25-letnici izseljevanja, ko se je v Celovcu zbralo nad 1300 zastopnikov slovenskih družin, jasno poudarili, da je manjšinska vprašanja mogoče znošno rešiti le v sporazumu s prizadeto manjšino. Hkrati smo izrazili svojo pripravljenost, da iskreno in konstruktivno pomagamo iskati take rešitve, ki bodo uresničile vsestransko enakopravnost, hkrati pa zagotovile resnično bratsko in mirno sožitje obeh deželnih narodov in ob plodnem tekmovanju za lepšo bodočnost skupne domovine. Prav tako pa smo tudi odločno in nedvoumno izpovedali, da dosledno odklanjamo kakršnokoli obliko ugotavljanja manjšine, kajti ozemlje, kjer živimo koroški Sloven-

MANJŠINSKO VPRAŠANJE V AVSTRIJI:

Spet reševanje mimo manjšine

Iz članka v »Kleine Zeitung« je razvidno, da je zvezna vlada na Dunaju izdelala osnutek zakona, s katerim naj bi bila na Koroškem izvedena predvsem tista določila člena 7 državne pogodbe, ki se nanašajo na uradni jezik v upravi in na topografske napise. Po pisanju navedenega lista je bil osnutek zakona tudi že razposlan uradom in ustanovam, da do njega zavzamejo stališče. Ni bil pa osnutek doslej poslan osrednjim slovenskim organizacijam kot predstavnicam koroških Slovencev, tako da izgleda, da namerava vlada tudi tokrat — kakor že v vseh dosedanjih primerih — rešitev iskati mimo neposredno prizadete manjšine.

Vsebina predvidenega zakona nam je torej znana le v toliko, kolikor je o tem govora v omenjenem članku. Ze iz tega pa izhaja, da slovenščina v upravi ne bi postala enakopraven uradni jezik, kakor to določa člen 7 državne pogodbe, marveč bi ji bil podobno kot pri sodišču priznan le status neke vrste pomožnega jezika, ki se ga stranke sicer lahko poslužujejo, vendar se uradovanje kot tako kljub temu odvija v nemščini.

Najbolj zanimiv pa je seveda tisti del zakona, s katerim namerava vlada določiti ozemlje, za katero naj bi veljala manjšinska določila. Tozadevno naj bi v okrajih Šmohor, Celovec-podeželje, Beljak-podeželje in Velikovec izvedli posebno ljudsko glasovanje, in sicer v listih občinah, kjer bi to zahleva ena tretjina članov občinskega odbora. Za tiste občine, v katerih bi se pri naslednjem ljudskem glasovanju namanj ena tretjina prebivalcev izrekla za, bi deželni glavar uradno razglasil, da spadajo v veljavnost manjšinskega zakona; v teh občinah naj bi potem veljali tudi predpisi o dvojezičnih topografskih napisih.

Pobude za normalizacijo odnosov med Vzhodno in Zahodno Nemčijo

Na podlagi zaključkov nedavnega kongresa vzhodnonemške enotne socialistične partije je zdaj predsednik vzhodnonemške vlade Willy Stoph povabil zahodnonemškega kanclerja Kiesingerja, naj pride v vzhodni Berlin na pogovore o normalizaciji odnosov med obema državama. Prav tako pa je Stoph pripravil pogajati se o tem tudi v Bonnu ter je predlagal, naj bi zunanja ministra obeh držav postopno pripravila taka pogajanja.

Stoph trdi, da bi z normalizacijo odnosov med obema nemškima državama veliko pripomogli k utrditvi miru in varnosti v Evropi. Zato gleda na normalizacijo kot na »prvi korak« k boljšim mednemškim odnosom. Hkrati je ponovil svoje prejšnje predloge, naj bi se nemški državi zavedali, da se v medsebojnih odnosih ne bosta posluževali sile. Nadaljnji predlogi se nanašajo na priznanje sedanjih meja v Evropi, zlasti meje med nemškima državama, kakor tudi na obojestransko zmanjšanje oborožitve na polovico, na odpoved atomskemu orožju in na privolitev v ustanovitev brezatomske cone v srednji Evropi. Končno je Stoph

ci, nikdar ni bilo sporno in mora biti torej vsakomur znano tudi zdaj. Zato za primer, da bi bili kdaj prisiljeni v to, lahko že danes povemo, da naše ljudstvo tudi takrat ne bo odgovorilo drugače.

Ne da bi v tem članku zavzemali kakršnokoli stališče k predvidenemu zakonu, pa je le treba ugotoviti, da je praksa, katere se poslužuje vlada, v očitnem nasprotju z večkratnimi zagotovili kanclerja Klause, da bodo manjšinska vprašanja rešena v sporazumu in ob sodelovanju prizadete manjšine.

Eno leto ÖVP-jevske vlade

v luči samohvalnega poročila v parlamentu

V parlamentu na Dunaju se je te dni odvijala živahna razprava o poročilu, ki ga je kancler Klaus podal o enoletnem delu ÖVP-jevske samovlade. Branje poročila je trajalo skoraj eno uro ter je bilo zelo pogosto prekinjeno z medklici opozicijskih poslancev, ki so kanclerju očitali, da tukaj pravzaprav ne gre za delovno poročilo vlade, marveč mnogo bolj za propagandistični govor ÖVP.

Da je kancler Klaus svoj govor temeljito pripravil, izhaja že iz dejstva, da se je v njem skrbno izognil vsem problemom, ki bi enoletno vladanje ÖVP prikazali v slabi luči. Tako sploh ni bilo govora o zloglasnih korupcijskih škandalih, kakor tu-

mnenja, da bi bilo koristno, če bi obe nemški državi navezali normalne diplomatske stike z vzemi evropskimi državami.

V Bonnu so pismo predsednika Stophja prvič v zgodovini dveh nemških držav tudi uradno vzeli na znanje, v čemer politični opozalci vidijo, da je v mednemških odnosih napočilo novo obdobje. To pa seveda še ne pomeni, da bo bomska vlada na pobude iz Vzh. Nemčije tudi pozitivno odgovorila.

Važni sporazumi o svetovni trgovini

V Ženevi so ta teden po štiriletnih pogajanjih dosegli načelne sporazume o bodoči ureditvi svetovne trgovine. Tako imenovana »Kennedyjeva runda« — kakor so splošno imenovali ta pogajanja — obsega štiri konkretne sporazume, in sicer o znižanju industrijskih carin, o znižanju kmetijskih carin in o minimalni svetovni ceni pšenice, o skupni pomoči razvitih držav deželam v razvoju pri hrani ter o ukrepih zoper tujo konkurenco z dumpiškimi cenami.

Zamisel o teh »najbolj ambicioznih naporih za sprostitev mednarodne trgovine v dosednji zgodovini trgovine v svetu«, kakor je pogajanja imenoval ravnatelj GATT Wyndham White, se je porodila že leta 1961, ko je takratni ameriški predsednik Kennedy nameraval položiti temelj za Atlantsko gospodarsko skupnost. Pozneje se je iz tega razvila konferenca, na kateri je v zadnji fazi sodelovalo 50 držav, ki predstavljajo približno 80 odstotkov mednarodne trgovine. Med njimi so bile vse visoko razvite zahodne države, od vzhodnih držav Poljska in Českoslovaška, ter 28 dežel v razvoju, med katerimi je bila tudi Jugoslavija.

Sprva naj bi se v tem okviru pogajali samo o znižanju industrijskih carin in delni sprostitev kmetijske trgovine. Pozneje so razvite države v GATT (splošni sporazum o carinah in trgovini — op. ured.) in v Ken-

Tito ponovno predsednik SFRJ

V Beogradu je ta teden zasedala zvezna skupščina SFR Jugoslavije, v katero je bila prejšnji mesec — kakor v posameznih republikah — izvoljena polovica novih poslancev. Na prvih sejah so bili izvoljeni najvišji zvezni oziroma državni funkcionarji.

Za predsednika republike je bil ponovno za dobo štirih let izvoljen Josip Broz Tito, ki je po svoji izvolitvi v obširnem govoru orisal notranji položaj Jugoslavije ter zavzel stališče tudi k aktualnim mednarodnim vprašanjem.

Na skupni seji vseh zborov je bil za novega predsednika zvezne skupščine izvoljen Milentije Popović, med šestimi podpredsedniki pa je tudi dr. Marijan Breclj. Izvoljeni so bili predsedniki, podpredsedniki in člani vseh zborov zvezne skupščine ter predsedniki in člani komisij. Tako je bila za predsednika zbora narodov, v katerega imenuje svoje zastopnike vsaka republika, izvoljena Vida Tomšič.

Za novega predsednika zveznega izvršnega sveta (zvezne vlade) sta zvezni zbor in zbor narodov na predlog predsednika Tita izvolila Miko Špiljaka, dosedanjega predsednika izvršnega sveta SR Hrvatske. Nadalje so bili izvoljeni podpredsedniki in člani zveznega izvršnega sveta, državni sekretar za narodno obrambo, zvezni sekretarji, predsedniki zveznih svetov kakor tudi predsedniki in člani stalnih odborov in komisij. Za zveznega sekretarja za finance je bil izvoljen Janko Smole, dosedanji predsednik izvršnega sveta SR Slovenije.

Predsednik de Gaulle

obsoja vojno v Vietnamu

V torek je francoski predsednik de Gaulle na tiskovni konferenci, za katero je tudi v mednarodni javnosti vladalo veliko zanimanje, zavzel stališče k raznim notranje- in zunanje-političnim vprašanjem. Mnogo bolj kot sicer se je de Gaulle tokrat posvetil notranjim francoskim problemom ter je odločno podprl zahtevo vlade po izrednih pooblastilih, ki jih le-ta baje potrebuje za izvedbo nujnih gospodarskih in socialnih vprašanj.

Povsem mimo zunanje-političnih problemov pa le ni mogel, čeprav ni hotel neposredno odgovoriti na vprašanje, kakšno je stališče Francije do vietnamske vojne v sedanjem položaju. K temu vprašanju je namreč le splošno ugotovil, da se mora v Aziji »prenehati sramota tuje intervencije in vojne«. Sicer je o nalogah Francije pod njegovim vodstvom poudaril, da varuje svojo neodvisnost, ne da bi se odpovedala svojim prijateljstvom. Zavzel se je za to, da Vzhod in Zahod postopno ublažujeta odnose, se sporazumevata in navezuje ta sodelovanje. Glede članstva Britanije v EGS pa je de Gaulle izjavil, da Francija tozadevno nikdar ni uporabila veta, pač pa je svaril pred težavami, ki čakajo britansko gospodarstvo.

nedyjevi rundi prevzele obveznost, da bodo na svojih tržiščih ustvarile ugodnejše pogoje za uvoz iz dežel v razvoju. To je privedlo do ostrih nasprotij med razvitim in zaostalim delom sveta, ko je razumljivo vsaka stran skušala doseči čim boljše pogoje zase. Pri tem se je spet pokazalo, da v bogatih deželah sicer radi govorijo lepe besede o solidarnosti z revnejšimi predeli sveta, toda v resnici poznajo le lastne koristi, ki so jih dosledno zastopale tudi na teh pogajanjih.

Konkretno so se že v Ženevi sporazumeli o vzajemnem znižanju 6300 carinskih pozicij za industrijsko blago; minimalno svetovno ceno za pšenico so postavili na 1,73 dolarja za bušel (bušel je 25,40 kg); mednarodni program za pomoč v hrani pa naj bi obsegal 4,5 milijona ton žita na leto, k čemur bodo članice EGS prispevale milijon ton. V zadnji fazi pogajanj je prišlo do resnih zapletov, ko so gospodarsko najmočnejši partnerji — zlasti Amerika in članice EGS — postavljali pogoje, ki za ostale dežele nikakor niso bili sprejemljivi oziroma bi njihova uveljavitev še bolj zaostрила prepad med bogatimi in revnimi predeli sveta. Šele s posredovanjem ravnatelja GATT Whitea je uspelo doseči kompromisno rešitev, ki pa še vedno predstavlja le načelne sporazume, medtem ko se bodo o mnogih podrobnih vprašanjih morali še naprej pogajati.

Svetovna trgovina

vedno večji gospodarski činitelj

Pred kratkim so Združeni narodi objavili prve podatke o razvoju svetovne trgovine v minulem letu. Iz teh podatkov je razvidno, da je svetovna trgovina v zadnjih desetih letih postala eden najpomembnejših gospodarskih činiteljev. Med letom 1956 in letom 1966 je svetovni obseg izvoza narasel od 103,8 milijarde dolarjev na 204 milijarde dolarjev. Sicer so med tem časom cene na svetovnem trgu narasle, ne glede na to pa se je v tem desetletju svetovni obseg izvoza povečal za okroglo 90 odstotkov.

V tem desetletju razvoja trgovine v svetu pa je postalo tudi očitno, da prihaja naraščajoča blagovna izmenjava v svetu prvenstveno v prid industrijsko razvitim deželam. Čim bolj je neka država industrijsko razvita, tem večje so njene koristi na naraščajoči menjavi blaga. Čim bolj pa je neka država gospodarsko zaostala, tem manj je v teh desetih letih participirala na naraščanju svetovne trgovine. Ta resnica postane najbolj očitna, če primerjamo udeležbo industrijsko razvitih držav na svetovni trgovini z udeležbo držav, katerih gospodarstvo je šele v razvoju. Delež industrijsko razvitih držav je v tem desetletju narasel od 66,2 na 69,4 odstotka. Spricho porasta svetovnega obsega izvoza za blizu 100% je torej izvoz teh držav narasel za več kot 100%.

V isti primerjavi je delež držav, katerih gospodarstvo se šele razvija in oblikuje, padel od 24 na 19%. Da so bile od tega razvoja najbolj prizadete afriške, južnoameriške in nekatere azijske države, ki se v svojem gospodarskem sodelovanju naslanjajo predvsem na evropski Zahod in na ZDA, je očitno, če s tem v zvezi primerjamo vzhodnoevropske in azijske socialistične dežele. Njihov delež na svetovnem izvozu je narasel od 9,8 na 11,5 odstotka.

Podatki Združenih narodov o razvoju svetovne trgovine kažejo tudi še drugo značilnost. Le-ta je v tem, da je delež Evropske gospodarske skupnosti na svetovnem izvozu v zadnjih desetih letih najbolj narasel. Leta 1956 je znašal le 20%, lani pa je znašal že 36%. V istem razdobju je delež EFTA padel od 14,7 na 13,7 odstotka. Pri vsem tem pa je najbolj značilno to, da je v tem desetletju nazadovale tudi ameriški delež na svetovnem izvozu. Delež Združenih držav Amerike je nazadovale od 18,3 na 14,7%. Če pri tem še upoštevamo, da je delež Italije narasel od 2,1 na 3,9, Francije od 4,6 na 5,3 Zahodne Nemčije pa od 7,5 na 9,9 odstotka, pridemo do tega, da postajajo dežele EGS v mednarodni blagovni izmenjavi glavno gibalno. Zato je razumljivo, da vzhodni in neodvisni svet z svojo pozornostjo in zaskrbljenostjo spremljata politiko te skupnosti in da je tudi Združenim državam Amerike čedalje bolj trn v peti.

V visokem deležu EGS na svetovni trgovini pa je treba iskati tudi vzroke, zakaj so Velika Britanija, Irska in Danska po večletnem kolebanju minuli teden deponirale v Bruslju svoj formalni predlog za sprejem v članstvo EGS. Na račun te šestorice je namreč v zadnjem desetletju nazadovale tudi britanski delež na svetovni trgovini od 8,5 na 6,9%. Ker sta Irska in Danska z gospodarstvom Velike Britanije že tradicionalno povezani, sta razumljivo sledili britanskemu koraku v EGS.

ŠESTI SEJEM ALPE-ADRIA:

Spet uspešen korak naprej

Minulo soboto je na gospodarskem razstavišču v Ljubljani sejem obmejne blagovne izmenjave Alpe-Adria šestič odprl svoja vrata. Če upoštevamo njegov značaj, njegovo „mladost“ in dosedanje težave, ki so se vedno spet pokazale pri odvijanju sejskih poslov, moramo reči, da je napravil letos spet pomemben korak naprej in da si je v krogu okoliških sejmov pri nas v Avstriji in severni Italiji svoj položaj nadalje utrdil.

Število razstavljalcev in zastopanih podjetij se je povečalo. Na sejmu sodeluje 194 podjetij, od tega 77 iz Italije in 35 iz Avstrije. Za letošnji sejem je uvedeno tudi novo finančno poslovanje. Celotni izvoz in uvoz v okviru tega sejma se bosta odvijala kot globalna kompenzacija, kar bo gotovo povečalo obseg njegove blagovne izmenjave. Vrsta jugoslovanskih trgovcev že na sejmu prodaja svoje blago. Sejem bo odprt do prihodnje nedelje 21. maja.

Slavnostne otvoritve sejma so se poleg predstavnikov političnega in gospodarskega življenja Slovenije udeležili tudi številni predstavniki Furlanije-Juljske krajine, Štajerske in Koroške. Sejem je odprl predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Drago Dolinšek. V svojem nagovoru je poudaril gospodarsko upravičenost sejma in njegove zamisli. Kakor sejni pred njim kaže tudi šesti sejem svojo nesporno vitalnost, čeprav so v začetku njegov razvoj ovirale določene težave. S prehodom na globalno finančno kompenzacijo se bo v prihodnje tudi gospodarska vloga sejma še okrepila in omogočila boljše založenost trga po deželah, ki na sejmu sodelujejo.

Podoba sejma Alpe Adria se je v zadnjih letih precej spremenila. Sejem je čedalje bolj osredotočen na blago, ki ga iščejo štajerski, koroški, goriški in tržaški gost v Sloveniji ali pa slovenski gost po naših in severnoitalijanskih krajih. Izbira je obilna in ureditev sejma prikupna. Svoje obeležje mu

dajejo poleg blaga široke potrošnje čedalje bolj gospodinjiski pripomočki in stroji, izdelki drobne industrije, peči za centralno kurjavo, kmetijski stroji in goslijska oprema.

Kmetijski sejem v Novem Sadu

Skoraj istočasno kot v Ljubljani sejem Alpe Adria so v Novem Sadu odprli letošnji 34. mednarodni kmetijski sejem, ki sodi med tri največje tovrstne sejme v Evropi. Na tem sejmu sodeluje 1405 razstavljalcev iz 20 dežel. Razstavišni prostor obsega površino 36 hektarjev.

Prvič sodelujeta na njem Japonska in Romunija, drugače pa so na njem zastopane vse države, ki so tradicionalne udeleženke tega sejma. Vsaka od njih se je po svoje potrudila, da bi na njem pokazala svoje najnovejše dosežke na področju razvoja svojega kmetijstva v pogojih industrijske družbe. To posebno nazorno kaže bogata mednarodna razstava plemenske živine. Sejem je odprl predsednik Tito ob navzočnosti predsednika Zveznega izvršnega sveta Petra Stamboliča.

Velika Britanija na poti v EGS
Predsednik komisije Hallstein se umika

Evropska gospodarska skupnost bo morala v prihodnjih tednih obravnavati vrsto perečih vprašanj. Na eni strani so ta vprašanja povezana z formalnim predlogom Velike Britanije, da vstopi v članstvo skupnosti. Na drugi strani pa stoji EGS lik pred urenitvijo načrta, da se z Euratom in Montan-Union združi v skupno komisijo. Velika Britanija je svoj predlog za vstop v EGS oddala v četrtek predsedniku ministrskega sveta EGS Van Eslande, združitve z Euratom in Montan-Union pa ima EGS na vidiku še ta mesec. Poleg Velike Britanije sta se tudi Irska in Danska formalno odločili za vstop v vrste bruseljske šestorice.

V tej fazi razvoja evropske integracije pa evropsko politično in gospodarsko javnost ni malo presenetil sklep dosedanega predsednika stalne komisije EGS, zahodnega Nemca Walterja Hallsteina, da se odpoveduje kandidaturi za predsednika skupne komisije EGS, Euratom in Montan-Union.

Petinšestdesletni politik je bil v veliki meri oče zamisli EGS in je bil od njenega nastanka 1. januarja 1958 predsednik njene stalne komisije. S svojimi supranacionalnimi zahtevami je prišel kmalu v konflikt s francoskim predsednikom de Gaullem. Spor je dosegel svoj višek poleti 1965, ko je Francija pričela bojkotirati EGS. Od tedaj naprej se odnosi med de Gaullem in Hallsteinom niso več ugledali. Zato v poučenih krogih menijo, da predstavlja Hallsteinov umik zmago koncepcije de Gaulla, ki jo ima glede evropske integracije.

Zanimivo v tem razvoju je tudi, da Francija, ki je že leta sem nasprotovala britanskemu poizkusu vstopa v EGS, le-temu ne nasprotuje več. Zato Velika Britanija pričakuje, da bo z neposrednimi razgovori o svojem pristopu lahko pričela že v juniju po združitvi EGS z Euratom in Montan-Union.

MEDNARODNA GOSPODARSKA KONFERENCA V VRBI:

Zgledna izmenjava izkušenj, pobud in želja
na poti mednarodnega sodelovanja

Ob navzočnosti številnih predstavnikov Furlanije-Juljske krajine, Koroške in Slovenije je bila v sredo, četrtek in petek minulega tedna v Vrbi mednarodna gospodarska konferenca, na katero je vabil celovški inštitut »Europahauss« skupno z evropskim federalističnim gibanjem v Vidmu. V ospredju zanimanja na tej konferenci so bila vprašanja razvoja gospodarskega sodelovanja teh treh dežel na poti v skupno obmejno regijo. Tekom konference pa je prišlo tudi do obravnave aktualnih vprašanj gospodarskega sodelovanja v Evropi sploh na sedanji stopnji integracije. Priložnost za to so dala predavanja zastopnikov Evropskega sveta v Strassburgu, Evropske gospodarske skupnosti v Bruslju in zahodnemški vlade v Bonnu.

Prekoračili bi okvir tega poročila, če bi se hoteli spustiti v podrobno opisovanje vsebine te konference. To tudi ne bi bilo na mestu, ker je bila na posvetovalni ravni in ker zaradi tega tudi ni mogla dati otipljivih rezultatov. Reči pa je treba, da je bila z njo razprava o skupnih prizadevanjih teh treh sosednih dežel prenešana na širšo raven in na večji krog ljudi, kakor ga je zajemala doslej, ko so se s praktičnimi vprašanji sodelovanja bavili v glavnem le politični predstavniki in uradniki teh treh dežel. Prav to pa lahko nadaljnje sodelovanje samo lahko pospeši.

Konferenca v Vrbi pa je tudi pokazala, da je že dosedanji razvoj sodelovanja preko odprte meje, ki se

razvija v tej obmejni regiji, zbudil veliko zanimanja in priznanja zastopnikov Evropskega sveta, Mednarodne federacije Evropskih hiš in Evropske gospodarske skupnosti. Temu primeru v Evropi je namreč podoben le še primer sodelovanja na francosko-švicarsko-zahodnonemški tremoji. Vendar je tukajšnji primer veliko zglednejši, ker združuje mejne pokrajine treh držav, od katerih ima vsaka drug družbeni in gospodarski sistem. Avstrija je nevtralna država, Italija je članica EGS, Jugoslavija pa je socialistična država.

Prijateljsko vzdušje, ki ga na poti prizadevanj za skupno obmejno regijo gojijo predstavniki teh mejnih pokrajin, je vladalo tudi v Vrbi. V

vrsti pozdravnih govorov — bilo jih je 11 — za predsedujočim avstrijskim ministrom za promet, dr. Weissom niso le koroški govorniki z namestnikom deželnega glavarja dr. Kerstnigom na čelu, kot predstavniki gostov pa predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Drago Dolinšek, predstavnik regije Furlanije-Juljske krajine dr. Giacometti in predsednik trgovinske zbornice Videm dr. Maniago postavljali v ospredje skupne koristi sodelovanja, marveč so se na isti ravni zadržali tudi diplomatsko politični svetovalci generalnega sekretarja Evropskega sveta de Folin, avstrijski veleposlanik pri Evropskem svetu, dr. Gredler in generalni konzul dr. Buchwieser, predsednik Mednarodne federacije Evropskih hiš.

Ob vladajoči enodušnosti v pogledih na evropsko sodelovanje v malem in velikem pa je treba pribelježiti glavne misli predstavnikov Slovenije, Furlanije-Juljske krajine in Koroške na tej konferenci.

»Kar zadeva nas«, je dejal predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Drago Dolinšek, »smo le odstranjevanju ovir med Furlanijo, Koroško in Slovenijo že doslej prispevali dokajšen delež in dosegli že lepe konkretne rezultate. Državne meje, ki potekajo med našimi tremi pokrajinami, že dolgo niso več ovira, temveč pomemben most gospodarskega in drugega sodelovanja. K temu je v majhni meri pripomoglo

tudi dejstvo, da se gospodarstva treh pokrajin po svoji razvitosti, strukturi in perspektivnih težnjah dopolnjujejo in da so resnično zainteresirani, da svojo kompletarnost tudi potrdijo s konkretnimi poslovnimi vezmi.«

Predsednik trgovinske zbornice Videm, dr. Maniago pa je k temu dodal: »V tem razvoju mora vsak od nas sodelovati, tudi v najmanjšem okviru svoje dejavnosti. Združenje trgovinskih zbornic Furlanije-Juljske krajine, ki ga zastopam, že leta sem razvijam in pospešujem gospodarske, kulturne in človeške odnose z vsemi evropskimi državami, vse eno, če so ali niso članice EGS. To nalogo izpolnjujemo z izmenjavo oseb in blaga, s srečanji za proučevanje skupnih problemov in s tem, da doprinesemo k uresničenju važnih prometnih zvez.«

Tukaj imamo najbolj nazoren primer«, je dodal namestnik deželnega glavarja, dr. Kerstnig; »kako je to sodelovanje med našimi pokrajinami koristno za vsako deželo. Zavedamo se, da pomeni nemirna in negotova meja gospodarsko stagnacijo in osiromašenje. Zato je treba zgraditi ta model, tudi če tu in tam na Dunaju, v Rimu ali v Beogradu morebiti drugače mislijo. Gospodarsko imamo namreč isto usodo.«

Tem bistvenim ugotovitvam je sledila vrsta predavanj in posvetovanj v delovnih krožkih. Med drugimi so govorili

POŠIROKEM SVETU

NEW YORK. — Na zasedanju socialnega odbora ekonomskega sveta OZN so sprejeli resolucijo, s katero so obsodili nacizem in sleherno ideologijo, slonečo na rasni nesfirnosti, nasilju in kriviti temeljnih človekovih pravic in svobodnih. Resolucijo bodo predložili prihodnjemu zasedanju glavne skupščine Združenih narodov, ki naj bi od vseh držav članic zahtevala, da ukrepajo proti takšnim in podobnim pojavom v notranjem življenju vsake države.

VARSAVA. — Poljski zunanji minister Adam Rapacki je izjavil, da je zahodnonemška vlada začela uporabljati nov jezik v mednarodnih odnosih in novo taktiko, vendar pa se bistvo njene politike še ni spremenilo. Glavni cilj zahodnonemškega imperikalizma je osamiti in spodriniti Vzhodno Nemčijo; temu cilju je podrejena tudi »nova vzhodna politika« banke vlade.

WASHINGTON. — Znani ameriški rasist in bivši guvernir Alabame George Wallace je začel kampanjo za ustanovitev tretje stranke v Ameriki, v katere imenu bi rad kandidiral na prihodnjih predsedniških volitvah. Obiskal je že več ameriških držav, kjer je z različnim uspehom oznanjal svoj »volilni program«, v katerem med drugim zahteva večje pravice za pokrajinske oblasti, predvsem pa trdi, da sedanji dve stranki — demokratska in republikanska — ne dajejo volivcem dovolj možnosti izbire.

PARIZ. — Komunistična parlija Francije in federacija demokratske ter socialistične levice sta dosegli nov uspeh v sodelovanju levega krila francoskih političnih sil. Vodstvi omenjenih strank sta se namreč sporazumeli, da skupno predlagata parlamentu, naj obsodi vladno politiko. Neposredni povod za to je bila zahteva vlade po izrednih pooblastilih v gospodarski in socialni politiki. V tej zahtevi vlade vidijo napredne sile protidemokratskega ukrepa, ki ogroža veliko večino francoskega naroda.

ATENE. — V okviru »čistke nezahelenih«, ki jo novi oblastniki v Grčiji še vedno nadaljujejo, so odstranili tudi primasa grške pravoslavne cerkve ter imenovali za novega poglavarja cerkve dosedanega dvornega arhimandrita Jeronima Kaconisa. Minister za šolstvo je v tej zvezi dejal, da je bila odstavitve cerkvenega poglavarja izvedena predvsem zaradi njegove starosti, vendar je hkrati priznal, da je bil poseg države potreben zaradi tega, ker je večkrat prišlo do sporov med civilnimi in cerkvenimi oblastmi.

FATIMA. — Papež Pavel VI. je obiskal Fatimo na Portugalskem, kjer se je udeležil velike cerkvene slavnosti. Del portugalske javnosti je ta obisk sprejel precej kritično, zlasti pa velja to za osvobodilno gibanje v portugalskih kolonijah, ki vidijo v tem obisku podporo Salazarjevemu režimu, kateri kljub večkratnim pozivom Združenih narodov neče odstopiti od svoje politike nasilnega zatiranja narodov v kolonialnih deželah.

BEograd. — Na povabilo predsednika SFR Jugoslavije Josipa Broza Tita bo parlijsko-vladna delegacija LR Bolgarije pod vodstvom predsednika vlade Todorja Živkova v začetku junija uradno obiskala Jugoslavijo.

KOBENHAVN. — Na Danskem so priredili veliko protestno demonstracijo, s katero so protestirali proti vojni v Vietnamu. Demonstracije se je udeležilo okoli 1500 ljudi iz desetih držav, ki so na račun Amerike zelo odločno in jasno zahtevali: Nehajte sejati smrt v Vietnamu!

DUNAJ. — Vrhovno sodišče je razveljavilo svojočasno razsodbo proti nacističnemu vojnemu zločincu Verbelenu, katerega je — kakor smo v našem listu tudi poročali — leta 1965 sodišče povsem oprostil. Na podlagi sedanje odločitve vrhovnega sodišča bo proti Verbelenu uveden nov proces. Svoječasna oprostitve tega zločinceja je v avstrijski in mednarodni javnosti izzvala veliko ogorčenje.

- predstavnik Avstrijske Alpine-Montan, dr. Josef Oberegger o odnosih avstrijske industrije jekla do evropskega jugovzhoda;
- predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije, dipl. ekon. Rudi Videčič o gospodarskih odnosih Jugoslavije, posebej pa Slovenije do srednje in zahodne Evrope in o njenih možnostih;
- predsednik trgovinske zbornice Trst, dr. Romano Caidassi o Trstu in njegovem pomenu za evropsko gospodarstvo;
- predstavnik gospodarskega ministrstva v Bonnu, dr. Walter Steidle o razmerju in zanimanju Zahodne Nemčije za gospodarske odnose do dežel vzhodne Evrope;
- veleposlanik dr. Gredler o odnosih Evropskega sveta do tretjih držav in
- predstavnik EGS, dr. Gerhard Beinhart o trgovinskih odnosih EGS in njeni politiki.

Uvodoma v posvetovanje v delovnih krožkih sta govorila dr. Vittorio Marpillero iz Trsta in dr. Zernatto, predsednik sekcije za industrijo koroške trgovinske zbornice. Konferenca je bila zaključena s predavanjem dr. Armanda Zimola iz Trsta: Sodelovanje naših regij in narodov kot model za bodočo združeno Evropo. Udeležencem je deželni glavar Sima priredil sprejem v prostorih deželne vlade, tekem konference pa so bili tudi gostje Družbe avstrijskih dravskih elektrarn.

Blaž Singer

Ljubezen v družini

Za pravičen razvoj otrok je izrednega pomena ljubezen staršev. V družinah, kjer je več otrok, se zelo pogosto pojavlja skrta ali tudi odirita tekma med otroci, kdo si bo pridobil največ ljubezni staršev. To »tekmovalništvo« samo ne bi predstavljalo večje nevarnosti, če se starši ne bi nagibali k temu, da »izbranemu« otroku izkazujejo več ljubezni kot ostalim. Zato je velikega pomena, da je ljubezen v takih družinah pravilno razdeljena.

Majhen otrok na vprašanje, koga ima rajši, navadno odgovori: oba imam najrajši; pozneje se njegov odgovor glasi: oba enako. Tudi starši navadno pravijo, da so jim vsi otroci enako dragi. Vendar je človek v svojem bistvu le individualno in tudi v odnosu do otrok nekoliko individualen.

V nobeni še tako harmonični družini nista ljubezen in ponos popolnoma enako razdeljena na vse otroke. Lahko so vsi otroci dovolj ljubljeni, lahko celo preveč, vendar vsi se nagibljejo k temu, da dajemo enemu prednost, četudi to pokažemo le v najprej oblikah drobne pozornosti. Res je, da starši včasih menjajo objekte ljubezenskih izlivov in dajejo prednost zdaj enemu zdaj drugemu otroku, vendar so te spremembe redke in se pojavljajo po daljšem času. Najpogosteje pa ostane prvotna izbira »ljubljenca« za celo življenje. Včasih imata starša vsak svojega izbranca.

Pri tej čustveni izbiri naslednika igrajo vlogo želje staršev, še preden se otrok rodi. V podzavesti ali tudi zavesti izoblikujejo predstavo o svojem otroku, ki ima določen spol in določene lastnosti. Lastnostim samim se starši pozneje do neke mere prilagodijo v skladu z realnim stanjem, razen v primerih, kadar otrok izkazuje le preveč diametralno nasprotno lastnost od izoblikovanih predstav. V takih primerih se dogaja, da starši preusmerjajo svoje ljubezensko izžarevanje na drugega otroka.

Če je družina harmonična in če sta v družini dva otroka različnega spola, so nevarnosti čustvenih prednostnih majhne ali pa jih sploh ni, ker otroka dopolnjujeta ideale obeh staršev. Komaj opazna privilegiranost tudi nima posledic, kajti otrok do neke mere lahko brez škode za svojo harmonično rast prenese rahlo čustveno zapostavljanje, čeprav se čuti prizadetega. Vendar ne smemo misliti, da je ta prizadetost kratkotrajna ali pomembna samo v otroških letih. Živa in boleča je pravzaprav ves čas, dokler starši živijo, potem pa ostane kot bolj ali manj trpek spomin in kot vodilo za vzgojo lastnih otrok.

Tekma za primat ljubezni ali strah pred izgubo ljubezni sta najbolj opazna, kadar se rodi nov član družine. Starejši otrok navadno reagira z odklonom, kajti dojenček že zaradi neobglenosti potrebuje več nege in pozornosti, kar gre na škodo starejšim. Te stvari starši navadno opazijo in preišlihen urejajo. Če pa to zanemarijo, se lahko pojavi močno ljubosumnje in celo napadnost. Kadar starši svoje otroke primerno pripravijo na prihod novega člana, so reakcije manjše oziroma jih ob idealnih pripravah sploh ni. Na to bi morali biti starši dovolj pozorni. Otroka je treba vedno pripraviti na novega člana družine. Pa tudi pravica sama ne zadostuje, kajti če otrok uvidi, da je izgubil večino ljubezni staršev, nič ne pomeni naučena priprava. Starši morajo pripraviti na nov položaj predvsem sebe.

Veliko preprirov in celo fizičnih spopadov med manjšimi otroki iste družine je posledica tekme za ljubezen staršev. Na to so starši premalo pozorni. Pogosto celo kaznujejo napadnega otroka in nato že bolj očitno izkazujejo prednost že prej privilegiranemu ter s tem samo privlačijo olje na ogenj. Ob raznih drobnih preprirovih ni potrebna posebna pozornost, če pa opazijo, da se napadnost ponavlja, se morajo vprašati, če ni vzrok tekma za primat v ljubezni.

V teh pojavih, ki izvirajo tudi iz prirodne zakonitosti človekovega čustvovanja, je ozadje za tako pogosto vprašanje, zakaj je v eni in isti družini eden izmed otrok v redu, drugi pa problematičen. Starši pogosto mislijo, da je vzrok dednost, češ v isti družini imata dva otroka nujno enako okolje. To pa še daleč ne drži; v

OD JUNIA DO AVGUSTA V LJUBLJANI:

XV. jubilejne kulturne prireditve

z dnevnimi predstavami domačih in tujih ansamblov

Tradicionalne poletne kulturne prireditve v Ljubljani, znane tudi pod imenom Ljubljanski festival, bodo letos slavile že 15-letni jubilej. Temu primerno bo bogat in pester tudi njihov spored, poleg tega pa bo letošnji festival prirejen v okviru mednarodnega turističnega leta, tako da bo še bolj poudarjen njegov mednarodni značaj kot velika kulturno-umetniška manifestacija v službi spoznavanja in razumevanja med narodi.

Tri mesece — od 8. junija do konca avgusta — se bodo v Ljubljani dnevno vrstili nastopi domačih in tujih ansamblov. Prizorišče prireditev bodo letno gledališče v Kržankah, predverje Kržank, atelij magistrata, univerzitetno dvorišče in hala Tivolij.

Slovesna otvoritev XV. poletnih kulturnih prireditev bo sicer šele 26. junija, vendar se bodo predstave začele že 8. junija. Med domačimi gledališkimi ansambli bodo sodelovali: Opera SNG s Puccinijevo opero »Turandot«, Borodini novim »Knezom Igorjem« in Foersterjevimi »Gorenjskim slavčkom«; Drama SNG bo uprizorila Goldoniruplove »Primorske zdrahe« in Shakespearov »Kralja Learja«; ljubljansko eksperimentalno gledališče se bo s Pergolesijevim komadom »La serva padrona« in »Lepo čevljarico« Lorce; ljubljansko Mladinsko gledališče ima pripravljeno »Prebrisano norico« Lope de Vega; Slovensko ljudsko gledališče iz Celja bo nastopilo s Kreftovimi »Celjskimi grofi« in Petanovo »Televizijsko satirično lepljenko v štirih zaporednih prenosih«; ljubljansko Mestno gledališče bo izvajalo Mikelnov satirični kabaret »2x2=5«, poleg tega pa bo sodelovala s satiričnim kabaretom tudi skupina »Metla 66« iz Ljubljane.

Dobro zastopane bodo tudi tuje gledališke skupine. Zagrebška opera bo nastopila s Saint-Saensovno opero »Samson in Dalila«, Narodno gledališče z Reke bo s solisti Metropolitanske opere izva-

jalo Bizetovo »Carmen«, Državno operetno gledališče iz Budimpešte pa bo uprizorilo Kalmanovi opereti »Čardaška kneginja« in »Grofica Marica«.

Zelo pester bo spored folklornih nastopov, pri katerih bodo sodelovali folklorni ansambel »Pajo Kolarič« iz Osijeka, folklorni ansambel »Urpin« iz Češkoslovaške, folklorni ansambel »Veselin Masleša« iz Banja Luke, folklorni ansambel »Tamburica« iz Amerike, folklorni ansambel »Tanec« iz Skopja, folklorni ansambel »Lado« iz Zagreba, državni folklorni ansambel »Moisejev« iz Sovjetske zveze in folklorni ansambel »Budapest« iz Madžarske. Med pevskimi skupinami se bodo predstavili celovski madrigalisti, pevski zbor »Harfa«

Dunajski slavnostni tedni letos pod geslom »Sosedje ob Donavi«

Na Dunaju se bodo jutri spet začeli tradicionalni slavnostni tedni, ki bodo letos trajali do 18. junija. V vseh večjih gledališčih in na drugih prizoriščih se bodo vrstile operne, dramske in baletne predstave, poleg tega pa bo prirejenih tudi več koncertov.

Letošnji slavnostni tedni na Dunaju bodo prirejeni pod geslom »Sosedje ob Donavi« ter bodo združevali kulturno-umetniške ansamble iz raznih dežel, tako da bodo prireditve lepa priložnost za konfrontacijo avstrijske umetnosti s stvaritvami sosednjih narodov.

Dunajski operni ansambli so za to priložnost pripravili vrsto zanimivih uprizoritev: Haydnovo opero »Orfej in Evidika«, Korgoldovo delo »Mrtvo mesto« ter Mozartovega »Don Juana«. Tri dni — od 26. do 28. maja — bo na Dunaju gostoval operni ansambel Hrvatskega narodnega gledališča iz Zagreba, ki bo iz-

»INTART« V CELOVCU: Skupna likovna razstava umetnikov iz treh sosednih dežel

Jutri bo v celovškem Domu umetnikov (Künstlerhaus) slovesno odprta prva skupna razstava likovnih umetnikov iz treh sosednih dežel — Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine — prirejena pod naslovom »INTART«.

Na njej bo sodelovalo 11 likovnih umetnikov iz Koroške, prav tako 11 iz Slovenije in 13 iz avtonomne dežele Furlanija-Juljska krajina. Med umetniki, ki jih je v vsaki deželi izbrala posebna komisija, bodo zastopani slikarji, grafiki in kiparji, skupno pa obsega razstava okoli 160 del, kajti posamezni umetnik je smel prispevati največ pet slik oziroma skulptur. Ker glede umetniških smeri in slogov ni bilo nobenih omejitev, bo ta razstava nudila zanimiv pregled sodobne likovne umetnosti treh dežel.

Na dan otvoritve bodo podelili tudi vrsto nagrad, ki jih je prispevala vsaka dežela. Dela sodelujočih umetnikov je v zadnjih dneh ocenjevala mednarodna komisija, v kateri je imela vsaka dežela po enega umetnika, umetnostnega zgodovinarja in kritika.

Pobuda za to razstavo, ki naj bi bila prirejena vsako leto izmenoma v eni izmed treh dežel, so dala združenja umetnikov teh dežel. Prihodnje leto bo »INTART« v Vidmu, za leto 1969 pa je na vrsti Ljubljana.

Letošnja razstava »INTART« v Celovcu bo gotovo vzbudila veliko zanimanje vseh ljubiteljev likovne umetnosti. Hkrati pa ima namen, da podobno kot medsebojni obiski kulturnih ansamblov prispeva k spoznavanju in razumevanju med narodi treh sosednih dežel.

iz Varšave, trio »Joachim« iz Luksemburga in seveda slaviti Slovenski orkester iz Ljubljane. Orkester Slovenske filharmonije bo imel tri koncerte, pri katerih bodo dirigirali Edgar Doneux, Krzysztof Missonne in Horst Förster; poleg tega pa bo sta nastopila tudi orkester Moskvske filharmonije in pihalni orkester »Milica« iz Ljubljane.

Točen spored posameznih prireditev bomo v našem listu še sproli objavili.

KULTURNE DROBTINE

● V foyerju celovškega Mestnega gledališča je bila ob priložnosti gostovanja ljubljanske Opere in videmskih umetnikov odprta umetniška razstava, ki obsega barvne grafike slovenskih slikarjev Janeza Bernika, Rika Dabjenjaka in Vladimira Makuca ter lesoreze slovenskega tržaškega umetnika Lojzeta Spacala. Razstava, katere je tudi tokrat uredila celovška »Galerija 61«, bo odprta do konca maja.

● Na mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu so Zlato palma podelili angleškemu filmu »Povečava«, medtem ko sta posebno nagrado za najoriginalnejši film, ki ustreza drugi nagradi festivala, prejela skupaj jugoslovanski film »Zbiralci perja« in angleški film »Mesreča«. Film »Zbiralci perja« je poleg tega dobil nagrado mednarodne kritike, medtem ko je bila jugoslovanskemu risovanemu filmu »1+1=3« priznana posebna nagrada.

● Dunajski »Burgtheater« in pariška »Comedie Francaise« bosta letos oktobra izmenoma večdnevno gostovanja. Pariški umetniki bodo na Dunaju uprizorili dramo »El Cid« in komedijo »Le Dandou«. Dunajčani pa bodo v Parizu gostovali s Schnitzlerjevimi »Profesorjem Bernhardijem« in Nestrojevovo veseligrjo. Francoski gledališčniki bodo ob tej priložnosti obiskali tudi Linz, Graz, Innsbruck in Bregenz, kjer se bodo prav tako predstavili z dramo »El Cid«.

● Slovensko srednjo šolo v Dolini na Trzaskem so v okviru posebne slavnosti pomenovali po pesniku Simonu Gregorčiču. Tržaški občinski odbor pa je na svoji seji sklenil, da bo dobila osnovna šola s slovenskim učnim jezikom v Križu ime po slovenskem solniku in slikarju Albertu Sirku.

● V ljubljanski Moderni galeriji bo 2. junija slovesna otvoritev VII. mednarodne grafične razstave, na kateri bo sodelovalo 330 umetnikov iz 45 dežel. Kot nekakšen študijski del bienala bodo letos v spodnjih prostorih galerije se retrospektivno razstave Miroja, Vasarelyja, Schumacherja in Čelica.

stavili razni mednarodno znani dirigenti, ter razstave in druge prireditve.

Kaj pomeni tako imenovani »beat«

Danes je zelo pogosto slišati besedo »beat«. Ljudje jo največkrat spravljajo v zvezo z Beatli in imenujejo beatnike vse od dolgolasev, huliganov, mladoletnih prestopnikov pa tja do fanatičnih obaževalcev elektrikerske glasbe. Toda beatnik ni ne eno ne drugo, lahko pa je nekaj vmesnega. Dosti polemike je tudi o izvoru besede »beat«. Nekateri menijo, da je ta beseda prišla iz grško-latinske besede »beatus«, ki pomeni biti blažen, srečen; drugi spet menijo, da je angleškega izvora in da pomeni biti potolčen, tepen. Možni sta obe tezi, pravilnost ene ali druge pa bo zelo težko dokazati.

Najbolje je označil »beat« Jack Kerouac, eden najbolj znanih predstavnikov ameriške generacije beat, ki je dejal:

»Beat v pravem pomenu poznajo predvsem vsi. Pomeni ne toliko poraz kot živčno razdraženost, bolj praznino, nemir, čakanje kot izrazito neugodje. Mnogi od beatnikov so veterani treh vojn — dejanske, hladne in policijske. Kot taki so odkrili razliko med dejanskim stanjem (imperializem, atomske bombe, vojna) in željami ljudi (mir pa demokracija in liberalizem, zagotovljena v ameriški ustavi). So odločno proti vsaki rasni segregaciji in podvomili so o humanosti civilizacije, ki temelji na zakonih industrijske ekonomike, vsemogočnosti denarja in suženjstvu dela. Živijo brez prizadevanja, radi bi bili veliki pisci in pesniki, so potepuhi, ki obračajo hrbet zdravim in svetlovnim vrednotam ameriške civilizacije. Uživanje mamil, alkohola, izživljanje v jazzu in spolni razbrzdanosti, nenavadno organizirani recitacijski večeri — to so oblike njihovega upora. V bistvu pa nimajo namena spremeniti

družbe in življenja, še manj pa se spoprijeti z velikim mehanizmom ameriškega družbenega ustroja. Mislim, da se tukaj srečujemo z dokaj neizvirno obnovo evropske romantike in dekadence.»

Če vzamemo »beat« za literarno strujo, ga lahko kot popolno nasprotje primerjamo s futurizmom, ki je doživel svoj vzpon v dvajsetih letih. Bistvo beatnikov je, da iščejo in da je objekt njihovega iskanja duhoven. Njihova literatura ni preveč priznana. Poezijo beatnikov težko ločimo od ritmične proze in nekoliko spominja na Walta Whitmana. V prozi sta Henry Miller in Faulkner neposrednejša predhodnika Beata kot bivša izrazita progresista Dos Passos in Steinbeck. Najbolj znani predstavniki beata kot literature so med pesniki Allen Ginsberg, Gregory Cors, Lawrence Ferlinghetti in William Burroughs, med prozaisli pa že omenjeni Jack Kerouac.

Beat se je začel razvijati v Ameriki pred dobrih petnajstimi leti, seveda pa ga lahko v manj izrazitih oblikah zasledimo že mnogo prej. Značilni ljubljenci beatnikov so James Dean, Charlie Parker in Elvis Presley. Presley z meščanski družbi tako »nevarno« poltenostjo, Parker kot tipičen predstavnik jazz, glasbene improvizacije in velike notranje svobode, ter Dean s samostojnostjo, občutkom nepopolnosti, potrebo po ljubezni in z na videz zmedenostjo ustaljenosti.

Beat je zelo zanimiv kot sociološki pojav. V njem se zrcali krutost ameriške družbe. Sam po sebi beat ni nevaren za nobeno družbo, nevaren pa je zaradi vrzeli, ki nastane med tema dvema popolnoma različnima načinoma življenja.

Milka Hartman

med koroškimi rojaki v Mariboru

Na povabilo Kluba koroških Slovencev v Mariboru se je pesnica Milka Hartman predstavila tamkajšnjim koroškim rojakom, katerim je brala iz svoje pesniške zbirke »Moje grede« ter nekaj črtic, poleg tega pa ob spremljavi na kitaro zapela tudi nekaj svojih pesmi.

Zbranim rojakom je pesnico predstavil predsednik kluba Tone Brandner, ki je orisal njeno življenjsko pot in zaslug, ki jih ima kot kulturna delavka za ohranitev slovenske besede na Koroškem. Pozdravila sta jo tudi njen nekdanji učitelj v Libužah Ivo Mihev in njena nekdanja učenka v gospodinjstvem tečaju Rozika Kocbek, v spomin na srečanje z rojaki v Mariboru pa je Milka Hartman prejela lep žopek nagejnov.

Na prijetnem večeru je sodeloval tudi klubski pevski zbor.

isti družini imata lahko dva otroka popolnoma drugačno okolje. Objektivno okolje je seveda isto, toda za otroka je važnejše subjektivno — čustveno okolje, ki pa je lahko zelo različno. In ne samo čustveno okolje, tudi režim vzgoje je lahko popolnoma različen: medtem ko so starši do enega otroka dosledni, so lahko do drugega nekritično popustljivi. To pa otrok zelo hitro opazi in se čuti zapostavljenega oziroma premalo ljubljenega.

Zato je pravilna delitev ljubezni v družini izrednega pomena.

OBČINA RAVNE NA KOROŠKEM:

Prvi domicil koroških partizanskih enot

V okviru občinskega praznika je bila minulo nedeljo slavna seja občinske skupščine Ravne. Prisostvovali so ji delegacija Zveze koroških partizanov, delegacija osrednjega odbora koroških partizanov v Ljubljani, delegacija Združenja zveze borcev NOV Slovenije in predstavniki občinskih skupščin Jesenice, Radovljica, Tržič, Kranj, Mozirje, Slovenj Gradec in Dravograd. Na tej slavnostni seji je predsednik Jože Kert prebral odlok občinske skupščine Ravne, s katerim je podelila koroškim partizanskim enotam domicil.

Predsednik osrednjega odbora koroških partizanov v Ljubljani, ing. Pavle Žavcer - Matjaž je imel ob tej priložnosti daljši govor, v katerem je zlasti orisal razvoj osvobodilnega gibanja v Mežiški dolini, na Gorenjskem in na Koroškem. Pri tem je nakazal glavne mejnike borbe koroških partizanov med letom 1942 in 1945 in opozoril, da se bo prihodnje leto zvrstila vrsta 25. obletnic koroškega partizanstva v borbi za osvoboditev izpod fašističnega nasilja. V ta namen je že pripravljen obsežen iniciativni program, ki obsega pravo knjigo o narodnoosvobodilni borbi na Koroškem, ki bo izšla najpозnejše poleti 1969, poleg tega pa razne oblike prenašanja tradicije NOB na mladi rod in povezovanja s koroškimi slovenskimi organizacijami ter avstrijskimi demokratičnimi organizacijami.

„Ta iniciativni program prireditelj in proslav ob obletnicah velikih dni naše partizanske borbe na Koroškem“ je nato dejal „naj postane vzgona za široko razgibalno dejavnost na obeh straneh prijateljske meje. To smo dolžni onim, ki so nas s svojimi življenji obvezali, ko so padali na bojnih položajih na obeh straneh sedanje meje, ko so umirali v taboriščih, zaporih in po mučnicah. Ne smemo dopustiti, da spomin na prestano gorje in trpljenje, na žrtve, pa tudi na velika dejanja, na katerih gradimo na obeh straneh meje, prekrije tančica pozabe. Duh borbene preteklosti naj nas navdihuje tudi danes pri delu in pri premagovanju življenjskih nevšečnosti.“

„Ne bi našteval uspehov v po-

vojnih letih“, je tov. Matjaž zaključil ta del svojega govora, „na gospodarskem in na vseh drugih področjih, ki pomenijo neposredno nadaljevanje uspešno zaključene NOB, z zadovoljstvom pa smemo tudi ugotoviti, da tudi naši rojaki onkraj meje uživajo plodove skupne borbe v letih 1941 do 1945 in njihove poznejše lastne borbe za svoje narodnostne pravice. Četudi še niso v celoti izpolnjene mednarodne obveze, ki jih je Avstrija sprejela za slovensko in hrvaško narodnostno manjšino, in četudi ni poravnani častni dolg iz skupne antifašistične borbe, vendar je narodnostno življenje Slovencev preko meje bistveno drugačno, kakor je bilo v desetletju pred drugo svetovno vojno.“

Slavnostna seja je bila povezana z uspehim kulturnim sporedom, pri katerem so sodelovali Koroški oktet iz Raven in šolska mladina.

V ponedeljek pa je bil partizanski izlet na Veliko planino v Kamniških alpah. Povabilu Zveze koroških partizanov se je odzvalo predvsem veliko število družinskih članov partizanov, ki jim je bila v zadnji nemški ofenzivi v hudi zimi 1944-45 Velika planina zatočišče in zbirališče za zopetni povratek

na koroške bojne položaje. Z njimi vred so se na Veliki planini zbrali tudi številni stari znanci iz tistih let. Predsednik Zveze koroških partizanov Karel Prušnik - Gašper je med njimi lahko posebej pozdravil ing. Pavleta Žavcerja - Matjaža, Staneta Bizjaka - Kostjo, generalnega konzula Franca Pirkoviča, Silva Ovsenka in Franca Konobla - Slovenka. Lepe besede zahvale pa je takratnim borcem spregovoril Sienčnik Florij, katerega oče je sam preživel tisto hudo zimo na Veliki planini. V obujanju skupnih spominov na težke dni tiste zime in v prijateljskem utrjevanju starih poznanstev so minevale tokrat res lepe ure na vabljeni in turistično prikupni Veliki planini.

Binkoštni promet na mejnih prehodih

Letošnji binkoštni promet v deželi je sicer le rahlo prekosil lanskega, tem večji pa je bil na mejnih prehodih v Jugoslavijo. Na glavnih mejnih prehodih na Vratih, v Podkloštru in Področici ter čez Koren, Ljubelj in Jezersko so od petka do ponedeljka našli nad 187.000 potnikov, kar je za 10% več kot ob lanskim Binkoštih. Pri tem pa nista upoštevana najmanj tako frekventirana mejna prehoda pri Pliberku in pri Labotu.

Na omenjenih mejnih prehodih so letos našli 114.931 potnikov ali za 776 več kot lani, na jugoslovanskih prehodih čez Koren, Ljubelj in Jezersko ter preko Področice pa so jih našli 73.124, to je za 17.251 več, kot ob lanskim Binkoštih. Najbolj je narasel promet čez Ljubelj in sicer od 22.000 na 40.000 potnikov.

Na meji med Labotom in Dravogradom:

Promet na mejnem prehodu Vič narašča

Dokaj let je mejni prehod s Koroške proti Mariboru, Rogaški Slatini na eni in proti Slovenjem Gradcu, Velenju in Celju na drugi strani spal „spanje pravičnega“. Zadnji dve leti pa se je spremenil v enega najbolj frekventiranih mejnih prehodov. Tako so n. pr. leta 1952 na tem mejnem prehodu našli le 3500 oseb in 1160 motornih vozil. Medtem se na cestah to in onstran meje precej spremenilo na boljše. Cesta od Velikovca do meje je bila asfaltirana, asfaltirani pa sta tudi cesti proti Mariboru in proti Celju, kmalu pa bo asfaltirani tudi odsek med Dravogradom in Vičem, ki je samo 3 km dolg.

Spričo tega je zadnja leta promet na Viču stalno naraščal in so lani našli že 519.000 potnikov in 129.000 motornih vozil, povprečno na dan torej 1430 potnikov in 354 motornih vozil. Promet na tem prehodu pa bo v prihodnje gotovo še naraščal in to ne le zaradi tega, ker leče ta cesta takorekoč po ravnem, marveč tudi zaradi tega, ker je na naši strani v teku modernizacija Št. Paveljske, Obdachske in Sobothske ceste.

Spričo tega je bila koroškemu deželnemu zboru predložena zahteva po gradnji novih objektov za avstrijske mejne organe ter za gostinska in turistična podjetja. Na jugoslovanski strani bo dravogrski hotel „Košnjak“ zgradil gostinsko turistični objekt, podoben objekt pa je v načrtu tudi na mariborski cesti pri Dravogradu.

KOROŠKI DEŽELNI HIPOTEČNI ZAVOD:

Bilančna vsota prekoračila 2 milijardi šilingov

Koroški hipotečni zavod je svoje poslovno leto 1966 uspešno zaključil. To je razvidno iz poročila, ki ga je direktor družbe za revizijo in za zaupno upravo na Dunaju dipl. trg. dr. Sutter 14. aprila predložil na seji pododbora kuratorija zavoda, ki mu je kot nadzorni komisar prisostvoval deželni svetnik Suchanek. Poročilo je pokazalo, da zavod nespremenjeno napreduje. Po neomejeni potrditvi s strani revizijske družbe in po ugotovitvi bilance je kuratorij zavoda te dni objavil poslovno poročilo 1966.

Iz poročila je razvidno, da je ta koroški deželni denarni zavod svojo bilančno vsoto 1966 lahko povečal za nadaljnjih 241 milijonov na več kot 2 milijardi šilingov. Tekom zadnjih štirih let se je s tem bilančna vsota podvojila.

Navzlic splošnim težavam na avstrijskem denarnem in kapitalnem trgu je bilo zavodu mogoče, da je prodal svoje šestodstotne emisije v vrednosti 113 milijonov šilingov, s čimer si je zagotovil dodatni kapital za dolgoročno posojila. Skupni obseg lastnih emisij vključno onih od urada za zastavnice je znašal koncem 1966 okroglo 930 milijonov šilingov.

Vloge so narasle za okroglo 109 milijonov na skupno 911 milijonov šilingov. Dobršen del prirastka je sicer kratkoročen, ker je namensko vezan. S tem je zavod tekom leta dal raznim vejam koroškega gospodarstva, kakor komunalnim ustanovam, kmetijstvu in gozdarstvu, turizmu, pospeševanju gradnje stanovanj itd. nadaljnjih 266 milijonov šilingov posojil in kreditov. Koncem leta je

Objava

V proslavo 10. obletnice obstoja Državne gimnazije za Slovence v Celovcu priredijo dijaki v nedeljo 28. maja 1967 ob 14.30 uri v Delavski zbornici v Celovcu slavnostno akademijo. Istočasno bo tudi razstava ročnih del in risb.

Vstopnice za akademijo dobite v šolski pisarni.

Pevska vaja za bivše maturante slovenske gimnazije je v soboto 27. maja 1967 ob 14. uri v Delavski zbornici.

Prijave za vpis v prvi razred gimnazije je treba napraviti ustno ali pa pismeno na naslov: Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldstr. 22, 9020 Klagenfurt.

Potrebni dokumenti:

1. Rojstni list
2. Spričevalo 4. šolske stopnje ljudske šole
3. Dokaz avstrijskega državljanstva
4. Popis učenca pošlje vodstvo ljudske šole neposredno na ravnateljstvo gimnazije.

Sprejemni izpiti za 1. razred so prvi dan velikih počitnic, to je v soboto, 8. julija 1967 ob 8. uri zjutraj v šoli.

Sprejemni izpit za 1. razred obsega slovenščino, nemščino in računstvo in sicer za 4. šolsko stopnjo predelana snov.

V zadevi vstopa v višje razrede pa je nujno potreben osebni razgovor z ravnateljem šole. Ravnateljstvo

Bilčovska mladina se je spet izkazala

Kakor vsako leto na materinski dan, je tudi letos SPD „Bilka“ vabilo na svojo prireditev, s katero je hotelo počastiti matere in jim prirediti nekaj prijetnih uric. Društvu, zlasti pa neposrednim organizatorjem proslave materinskega dneva je to v zvrhani meri uspelo. Da bi jih počastilo kar v največjem številu, je društvo pripravilo dve prireditvi in k obema so se bilčovske mamice zbrale v takem številu, da v dvorani ni bilo več prostora.

Za lep in pester spored je obkraj poskrbelo nad 30 bilčovskih otrok skupno z 20 članskim pevskim zborom pod vodstvom Valentina Kapusa. Proslavo je z nagovorom pričel društveni predsednik Peter Sitar in s tem ustvaril slavnostno vzdušje. Za njim je v imenu sodelujočih otrok izrekla mamicam dobrodošlico Katarina Ogršova, učenka prvega razreda slovenske gimnazije v Celovcu. Ko je napovedala spored in predstavila sodelujoče, je po uvodnih pesmih pevskega zbora nastopilo 20 deklamatorjev, ki so v prisrčnih in dobro izbranih pesmicah izkazali svojo ljubezen in zahvalo mamicam za njihovo delo, skrb in trud z njimi.

Za deklamatorji so se predstavila bfa umrl rdgo umrlw vili šolarji prvega razreda ljudske šole z enodejanko „Zvezda“, kjer so posebej dopadali palčki. Za njimi tudi niso hotele zaostajati deklacije prvega razreda z enodejanko „Za materinski dan“. Njihove-

mu prisrčnemu nastopu je sledila tridejanka „Poplačana ljubezen“, s katero so nastopili učenci zadnjega letnika ljudske šole in jo odigrali — kakor je nekdo pravilno pripomnil — kot bi bili na odru doma.

Kakor že za marsikatero drugo, velja tudi za to prireditev bilčovskim prosvetašem, predvsem pa njihovemu nadebudnemu naraščanju vse priznanje in več kot zaslužena zahvala. Zopet so pokazali, kaj znajo in dali so lep zgled. Znava so potrdili, da naša prosvetna društva le z vztrajnim delom lahko vzgajajo mladino in gojijo med njo živo ljubezen do materinščine in do svojih svetlih idealov kulturno prosvetnega dela. Prosvetno delo je delo s srcem, ne pa zgolj z mehaničnimi pripomočki.

O B V E S T I L O

Zveza koroških partizanov obveščala svoje člane in prijatelje, da deluje v Ljubljani osrednji odbor koroških partizanov. Njegov delokrog obstoja v zbiranju zgodovinskih dokumentov iz partizanske borbe na Koroškem ter v gojitvi družabnega sodelovanja v duhu tradicij narodno osvobodilne borbe.

Odbor se srečuje vsaki prvi petek v mesecu na večer v lovski sobi restavracije Slamič v Ljubljani, Gospasvetska cesta. Člani in prijatelji naše zveze imajo priložnost, da se v tem času srečajo s svojimi starimi bojnimi tovariši in prijatelji.

Glavni odbor

V A B I L O

Slovenska mladina vabi svoje člane in prijatelje na enodnevni izlet na Gorenjsko in v Ljubljano v četrtek 25. maja 1967. Ob tej priložnosti si bomo med drugim ogledali tudi študio RTV Ljubljana.

Vse podrobnosti o izletu bomo udeležencem že posebej sporočili. Tu naj bo samo omenjeno, da je odhod iz Celovca predviden ob 7. uri zjutraj, povratek pa med 18. in 19. uro zvečer.

Prijave sprejemamo le do ponedeljka 22. maja na naš naslov: Slovenska mladina, Celovec, Gasometergasse 10, telefon 56-24.

K udeležbi vabi odbor

Koroški govorniški talenti se uveljavljajo

Pred kratkim je bilo v Vorarlbergu avstrijsko tekmovanje govorniških talentov v skupini podeželske mladine. Pri tem tekmovanju je postal avstrijski prvak med mladino pod 18. let starosti Jurij Scherzer iz Blata pri Pliberku, ki je izšel že v deželnem tekmovanju začetkom aprila kot prvak.

Te dni pa je bilo v Grazu tudi avstrijsko tekmovanje govorniških talentov mladine organizacije avstrijskih konzumov, pri čemer sta mladinki Mares Weichsler in Margareta Mischitz od celovške konzumne zadruge zasedli prvi mesti v zveznem prvenstvu.

menjeno pomoč pri obvladavanju naloga v korist koroškega gospodarstva.

Kuratorij:
Višji kurator: Wilhelm Ebner, tretji predsednik koroškega deželnega zbora v pokoju, Gross-Vassach pri Beljaku — namestnik: dr. Alois Paulitsch, deželni sekretar OVP, Celovec — kuratorji: dipl. ing. Werner Primmer, predsednik zbornice obrtnega gospodarstva za Koroško, Celovec — dr. Hansjörg Krenn, namestnik ravnatelja uradov zbornice za delavce in nameščene, Celovec — Stefan Sodat, pd. Ortnor, predsednik koroške kmeljske zbornice in deželni poslanec, Aifersdorf, p. Paternion — Leopold Wagner, zvezni svetnik in deželni sekretar SPD, Celovec — Franz Traffer, okrajni sekretar SPD, Velikovec — Josef Zechner, kmet v Pillingu, p. Klein St. Paul.

Nadzorni komisar deželne vlade:
Deželni svetnik Erich Suchanek, deželni finančni referent v uradu koroške deželne vlade, Celovec.

Zaupnika:
Dvorni svetnik v. p. dr. Maximilian Schwedauer, Celovec — namestnik; dvorni svetnik generalni konzul dr. Heinrich Riesenfeld, Celovec.

Direkcija:
Dr. Gustav Skalka, direktor Celovec (istočasno član kuratorija) — namestnik: višji deželni vladni svetnik direktor dr. Hans Rönne, Celovec, od 20. marca 1964 zaradi izvalitva za mestnega svetnika oz. finančnega in personalnega referenta deželnega glavnega mesta Celovec do nadaljnjega na dopustu — dr. Hans Pogatschnig opravlja od 10. 7. 1964 do nadaljnjega pošte namestnika direktorja.

Milijarde na računih za zabavo

Nikjer na svetu nimajo toliko „nočnih ustanov“ kakor v Tokiu, največjem mestu na svetu. Restavracije in nočni lokali so v glavnem prepolni, celo tisti, kjer more majhna družba v nekaj urah zapraviti vse svoje imetje.

Medtem ko luči in zvoki preplavljajo Tokio in druga japonska mesta v prvi polovici noči, doseže hrup opolnoči svoj vrhunec. Tedaj se obiskovalci lokalov in gostitelji odpravljajo domov — s svojimi avtomobili, s taksiji, z zadnjimi vlaki podzemne in z mestno železnico. Vsa ta sredstva včasih ne zadoščajo, da bi prepeljale domov ljudi, iz približno 30.000 nočnih lokalov.

Gospodarska depresija na Japonskem terja vsak mesec kakih 500 manjših in srednje velikih podjetij. Med njimi so tudi restavracije in nočni lokali. Toda namesto propadlih podjetij rastejo nova, bogatejša in bolj opremljena.

V enem izmed tokijskih središč so pred kratkim odprli nov, velik lokal Mikado. V njem zabava goste v več nadstropjih več odličnih orkestrrov in nič manj kot 1500 izbranih „gospodinj“. Za liste, ki imajo plitev žep, znaša že najmanjši strošek — srebanje pijače brez hrane in „gospodinj“ — kakih 3600 jenov. V drugi konec lokala z japonskim ozračjem in gejšami pa odhajajo le tisti, za katere ne predstavlja posebnega problema deset tisoč ali sto tisoč jenov...

Od kod vsem tem ljudem toliko denarja? Kdo plačuje te ogromne račune?

Neka vladna davčna agencija je ugotovila, da so lani na „račun zabave“ pobrali 536 milijard jenov. To je denar, ki so ga porabili funkcionarji družb in industrijskih podjetij pa tudi mnogih ustanov, v odnosu, ki raste s položajem in se ravna po plačah, v restavracijah in lokalih „za reprezentanco“, pozneje pa prejeli celoten znesek povrnjen, ko so svojim blagajnikom predložili navadne račune restavracij in lokalov.

Vsota, ki jo porabijo tako, je večja od vsote, ki je v državnem proračunu namenjena za prosveto in znanstveno delo!

Tu je tudi odgovor, kdo plačuje ogromne

Skrivnost nočnega življenja v japonskih velemestih

račune in polni z gosti tisoče lokalov. Na drugo vprašanje, kako to, da si business kljub depresiji dovoljuje tak luksus, odgovarjajo zakoni in uredbe, ki jemljejo takšne račune predložiteljev v visokem odstotku kot nadomestilo za davek. Milijonske davke plačujejo z devetimi desetimi ali v po-

Ptice ogrožajo letala

Srečanje letal v zraku s pticami v letalstvu ni tako redko, brez ozira na velikost, pogon in hitrost letala. Ptice lahko pri trčenju ogrozijo kateri koli del letala. Toda najresnejše posledice lahko nastanejo, če ptico oziroma več ptic vsesa turboreaktivni motor oziroma če zadenejo v zaščitno steklo (vetrobran) — čelni, prozorni del pilotskega prostora.

Ta problem bo zgovorno ilustriral opis nekaj primerov v angleškem letalstvu:

■ Potniško štirimotorno letalo na elisni pogon je ponoči takoj po vzletu zašlo v jato ptic. Elise dveh motorjev so bile tako poškodovane, da se je moralo letalo z močjo preostalih dveh motorjev vrniti na letališče. Poškodovani so bili tudi roboti nosilnih površin;

■ enosedžno vojaško reaktivno letalo je pri hitrosti 900 km na uro udarilo v orla. Ptič je prebil zaščitno steklo, in od stekla oslepljeni pilot se je s pomočjo kontrole letenja komaj vrnil na matično letališče.

Angleška letalska transportna družba BEA je v letih od 1946 do 1962 registrirala 118 trčenj svojih letal s pticami. Z vse večjim številom reaktivnih letal se je večalo tudi število nesreč. Pri večji hitrosti letala so tudi poškodbe večje.

Od leta 1956 do septembra 1962 je angleško vojno letalstvo zabeležilo 738 trčenj s pticami. V 153 primerih je prišlo do hujših poškodb na letalih.

Že zgodaj so spoznali nevarnost, ki nastaja pri trčenju letal s pticami, tembolj kadar zaidejo ptice v turboreaktivne motorje. Zato izdelujejo danes letala z zaščitnimi stekli, od katerih se ptica odbije ali pa s vojo elastično deformacijo absorbira velik del kinetične energije ptice. Tako zahtevajo predpisi za projektiranje transportnih letal, da mora steklo pred pilotom vzdržati udarec teže 1,8 kg, ko se letalo premika z največjo hitrostjo v višini do 2500 metrov. Tudi pred kompresorje reaktivnih motorjev postavljajo elastične kovinske mreže, ki preprečujejo prodor tujih teles v motor. Toda tudi ta mera ne zagotavlja varnega delovanja motorja. Kljub temu, da mreža zaustavi ptico, se lahko zgodi, da ptičje telo prepriči zadosten dotok zraka v motor in s tem zmanjša potisno silo motorja.

Pri letenju so tudi ugotovili, da je pri turboreaktivnih letalih, ki imajo motorje za krili,

dobnem odnosu z računi za prvotno zamišljeno reprezentanco. Gostitelj praktično „prevzema“ le minimalni del plačanega računa.

Podoba polnih lokalov je s tem bolj razumljiva. Račun pogosto plačujejo za povsem zaseben obisk uslužbenca, mnogokrat pa si s tem pomagajo pri sklenitvi dobre kupčije, posebno s tujci, ki prihajajo v to deželo povečini uradno, brez družine in pogostoma z napačnimi predstavami o „skrivnostih“ Vzhoda.

Z denarjem domačinov ali bolje rečeno družb zaobidejo davčni vijak in ga spravljajo na pleča drugih davkoplačevalcev. S tem pa tudi ustvarjajo znano nočno ozračje v Tokiu in drugih velikih mestih sodobne Japonske.

na trupu, mnogo manj nesreč zaradi ptic, ki zaidejo v motor, čeprav pri projektiranju na to niso računali. Tako se je npr. pri letalih caravelle in 6R v 150 tisoč urah letenja le enkrat zgodilo, da je odpadel motor zaradi poškodb pri trčenju s pticami.

Kljub vsem tem meram pa še niso povsem odpravili nevarnosti pri trčenju letal s pticami. Popolne zaščite motorjev še ni.

Da bi pregnali ptice za letališča in okolice, so doslej neuspešno uporabljali več načinov: postavljali so stražila, uničevali naravno hrano ptic v območjih letališč s pomočjo insekticidov, uporabljali ultra zvok, sirene, dimna sredstva in rakete. Dobre rezultate je dajal pravilen niz eksplozij, kar pa je spet vznemirjalo okolško prebivalstvo. Uspešni so bili tudi radarski valovi, ti pa so zahtevali drage naprave na zemlji.

Za zelo uporaben in učinkovit način, kako odstraniti ptice z letališč, se je pokazala reprodukcija krikov ptic v nevarnosti. Tako imajo danes vsa večja letališča v Veliki Britaniji take gibljive sisteme, montirane na avtomobilih. Pri tem je treba upoštevati, da ima vsaka vrsta ptic svoje glasove za nevarnost. Ker pa od manjših ptic ni nobene nevarnosti, zadostuje, če reproducirajo krike večjih ptic, ki žive v tem ali onem kraju, s čimer je ta sistem še bolj poenostavljen.

Statistika odkriva zanimive stvari

Svoječasno sta Ilija Ilf in Evgenij Petrov napisala delo „Statistika zna vse...“ in navedla, koliko in kakšne hrane poje povprečen državljan, koliko popije žganja. Iz statistike je razvidno, koliko je v državi loncev, balerin, psov vseh vrst, koles, spomenikov, deklet in živalnih strojev... Pred statistiko se ni mogoče skriti. Vsekakor pa si je težko zamisliti katerokoli državo brez solidne statistike.

Britansko društvo izdelovalcev piva je objavilo podatke o porabi piva v različnih deželah sveta. V letu 1963 smo spili na svetu celo morje piva — 2 milijardi 120 milijonov litrov. To je skoraj za 55 milijonov litrov več kakor leto prej. Če bi vse to pivo nalili v steklenice in opasali z njim zemeljsko kroglo, bi stalo v vsaki vrsti 480 steklenic.

Agencija Reuter je sporočila, da je na čelo držav, največjih potrošnic piva stopila — ne Nemčija, temveč mala Belgija, katere povprečen prebivalec popije letno 115 litrov piva. Nemčija zaostaja za 3 l na prebivalca, tretje mesto zavzema Avstralija, ki ji sledita Nova Zelandija in Anglija.

Anketa v Hollywoodu

Neka ameriška reklamna agencija je organizirala anketo med sto petdesetimi najboljšimi hollywoodskimi zvezdicami. Zaključek:

- Boljši je ameriški mož kot tuj, ker je bolj uporaben.
- Vsako solidno gospodinjstvo mora imeti tri otroke.
- Bolj prijetno je poljubljati moškega brez brk.
- Golota na plažah je znak slabega okusa.
- Dekolteji so že zelo globoki, če ga boste še poudarjali, boste doživeli polom.
- Vaše hčere ne smejo nositi umetnih prsi. Na sodišču bi smatrali to za goljufijo.

138 deklet je obsodilo goloto na plažah, 10 jih je priznalo, da imajo doma spravljen monokini, ki ga ne bodo nikoli nosile, dve pa sta ga nosili seveda samo na privatni plaži. Glede umetnih prsi pa so bile enotne. 147 jih je obsodilo, tri pa so se strinjale, da je treba biti prizanesljiv do tistih ubogih deklet, ki jih potrebujejo.

Razprodaja cesarstva

Po smrti rimskega imperatorja Pertinaksa je priredila pretorianska garda dražbo, na kateri so prodajali rimski imperij. Rimski bogataš Didij je ponudil največjo vsoto in 28. marca 193. leta je bil prodan rimski imperij za zlato, katerega vrednost ocenjujejo danes na 5.000.000 dolarjev. Rimski senat mu je prisegel zvestobo.

Ko so zvedeli za to kupčijo rimski legionarji, ki so služili v Britaniji, so se uprli ter pod vodstvom Septimija Severa odšli v Rim, kjer so prijeli Didija in ga kaznovali 2. junija 193. leta.

Živali in ujetništvo

Nedavna raziskovanja znanstvenikov dokazujejo, da žive živali v ujetništvu dalje kot na svobodi.

Londonski Observer je v zvezi s tem objavil seznam, na katerem je zabeležena vrsta rekordov v življenjski dobi živali: 200 let za želvo, 100 za jastreba, 70 za slona, 62 za konja, 56 za krokodila, 50 za osla, 49 za papigo, 46 za nosoroga in 40 za kamelo.

ROBERT MERLE

34

Pravzaprav sem že slišal o tem bundu in njegovo geslo — Blut, Boden und Schwert — se mi je zdelo posrečena združitev elementov, od katerih je bila po mojem odvisna blaginja Nemčije. Vendar pa sem von Jeseritzu odgovoril, da ne vem, če se smem vpisati v bund, ko sem že član nacionalsocialistične stranke. Von Jeseritz se je zasmejal. Saj pozna vse voditelje SA v tej pokrajini, je rekel, in razen tega mi lahko zagotovi, da stranka dovoljuje takšno dvojno članstvo.

Sprejel sem torej to članstvo in von Jeseritz me je takoj zaprosil, naj sprejem tudi mesto tajnika Kmetijske družbe v vasi, kajti važno je, da ima tako funkcijo član bunda. Tudi tega nisem mogel odreči, kajti rekel mi je, da resno računa z mojo politično dejavnostjo med mladino, pri kateri da bom imel kot nekdanji podoficir iz korpusa prostovoljcev več vpliva kot vsi govorniki.

Prišlo je poletje, vreme se je izboljšalo, in ker nisem več imel toliko skrbi z jezom, sem se lahko bolj posvetil svojim novim nalogam. V vasi je bila skupinica opozicijskega novim nalogam. V vasi je bila skupinica opozicijskega novim nalogam. V vasi je bila skupinica opozicijskega novim nalogam. V vasi je bila skupinica opozicijskega novim nalogam.

temeljnih posegih opozicija izginila. Tako sem lahko postal politični in vojaški inštruktor mladine na vasi. Imel sem odlične uspehe in čez nekaj časa sem že lahko osnoval agilacijsko četico, s katero sem hitro posredoval v sosednjih vaseh, če sta se krajevni bund ali stranka znašla v težavah. Da, ta četica je v kratkem času postala tako bojovita, da ji je manjkalo samo še orožje, pa bi se sprevrgla v pravo vojaško četo.

Nosečnost je Elsie zelo izmučila. S potegnjenimi potezami na obrazu in s sunkovitim dihanjem se je vlačila na delo. Nekega večera sem po večerji sedel v kuhinji pri kaminu in si polnil pipo (pred kratkim sem začel kaditi pipo), ona pa je sedela na nizkem stolčku zraven mene in plella. Nenadoma pa si je obraz skrila v roke in bruhnila v jok.

Mehko sem jo vprašal:

„Kaj ti je, Elsie?“

Njeno ihtenje je postalo še bolj krčevito. Vstal sem, s žčipalko vzel iz kamina košček žerjavice in ga položil na tobak. Ko se je tobak zapalil, sem pipo rahlo otresel nad ognjem, da je žerjavica odpadla.

Ihtenje je prenehalo, usedel sem se in pogledal Elsie. Z robcem si je brisala lica. Ko se je obrisala, je robec zmečkala v kepo, ga spravila v žep predpasnika in se spet lotila pletenja.

Nežno sem rekel:

„Elsie.“

Pogledala me je in nadaljeval sem:

„Mi lahko razložiš?“

„Oh, saj ni nič,“ je rekla.

Gledal sem jo, da ne bi še kaj vprašal, in ponovila je:

„Nič ni.“

Mislil sem, da bo spet zajokala. Opazoval sem jo. Verjetno je čutila, da hočem imeti razlago za vse to, kajti

čez nekaj časa je spregovorila, ne da bi dvignila oči ali prenehala pletiti:

„Občutek imam, da nisi zadovoljen z mano.“

In brž sem rekel:

„Kaj ti pride na misel, Elsie! Dobro veš, da ti nimam kaj očitati.“

Smrkala je kakor punčka, potem je iz predpasnika potegnila robec in se useknila.

„Oh saj vem, da delam, kolikor morem. Ampak to ni listo, kar imam v mislih.“

Čakal sem in čez nekaj časa je nadaljevala, ne da bi dvignila oči:

„Tako daleč si.“

Pogledal sem jo, tudi ona je dvignila glavo in najina pogleda sta se srečala.

„Kaj hočeš s tem reči, Elsie?“

„Tako tih si, Rudolf.“

Malo sem pomislil in rekel:

„Tudi ti nisi kdo ve kako zgovorna, Elsie.“

Odložila je pletenje na kolena, se naslonila na naslon stolčka in izbočila trup, ko da bi jo trebul motil.

„Pri meni je to čisto drugače. Jaz zato molčim, ker čakam, da boš ti kaj povedal.“

Mehko sem rekel:

„Po naravi nisem zgovoren, vidiš, to je vse.“

„Oh, Rudolf,“ je čez čas spet rekla, „ne misli, da ti hočem kaj očitati. Poskušam samo razložiti.“

Njen pogled me je motil, povesil sem oči in se zazrl v pipo.

„Pa razloži, Elsie.“

In pričela je:

„To še ni tako hudo, da ne govoriš, Rudolf...“

Zaustavila se je in slišal sem njeno piskajoče dihanje. Potem je ognjevito nadaljevala:

Znojenje potrebno za zdrav organizem

Znano je, da je znojenje nujno potrebno za zdrav organizem. Predvsem zato, ker predstavlja regulacijo telesne toplote. S tem, da z znojenjem odvajamo odvečno toploto iz telesa, ohranimo telesno temperaturo na skoraj vedno isti višini. Lahko rečemo, da znojenje dopolnjuje ledvice in prebavila, ker pomaga odstranjevati škodljive snovi, ki nastanejo pri prenosu: urin, mlečno kislino, soli itd. To pomeni, da je znojni sistem pravzaprav tretji glavni organ za odstranjevanje strupenih presnovkov in fiziološko ravnatežje.

● Zakaj se na nekaterih delih telesa — na primer po dlaneh, po stopalih in pod pazduho — bolj potimo!

V teh področjih so žleze znojnice, ki izločajo znoj, gostejše, sicer pa so raztresene po vsem telesu; računajo, da jih je več kot dva milijona. Te žleze delimo v dve vrsti: ene izločajo neposredno na površje kože znoj, sestavljen iz 99% vode, ostalo pa so soli; druge pa izločajo zgolj alkalni znoj v žlezne mehurčke. Prav ta znoj, ki vsebuje tkivne beljakovine in maščobe, se odlaga na površinah, ki so pokrite z dlakami (n. pr. pod pazduho), kjer živi tudi mikrobična flora. Ko se znoj odloži, nima skoraj nobenega duha, potem pa ga napadejo bakterije in nekatere njegove sestavine spremenijo tako da znoj dobi svoj značilni duh.

● Zakaj se ne potimo vsi enako!

Nekateri se znoje več, drugih znoj ima močnejši vonj. Te neprijetnosti so odvisne od vrste kože (potenje je vedno obilnejše na mastnih površinah), od telesne konstitucije in rase.

Pri istem človeku pa se jakost potenja menja s čustvenim stanjem, s prehrano, s telesnimi pogoji in delom.

● Ali je res, da se nervozni in občutljivi ljudje bolj znojijo!

Znano je, da pri uravnovešenih ljudeh povzroči nenaden šok ali strah lahko obilno znojenje. Pri nervoznih ljudeh pa je dovolj že lahen duševni dražljaj, kot skrb ali razburjenost, včasih zadostuje kot dražljaj za večje znojenje že zavestna želja in koncentracija na to. Pretirano znojenje na dlaneh brez vidnega vzroka pa je pogost pojav pri slabokrvnih in nervoznih ljudeh.

● Kako lahko odpravimo neprijetno znojenje roki!

Če je ta motnja stalna, navadni kozmetični ukrepi niso dovolj. Treba se je obrniti na zdravnik. Kdor se preveč znoji na dlaneh, je slabokrvnen, limfatičen ali pa preveč občutljiv in nervozen. Začasno zdravilo predstavlja

Drobni nasveti

■ Pred likanjem navlažimo perilo s toplo in ne mrzlo vodo. Topla voda hitreje hlapi kot mrzla, razen tega pa se perilo z njim hitreje in enakomerneje navlaži.

■ Posoda, ki jo nenehno uporabljamo za gretje vode, sčasoma znotraj dobi apnenčasto oblogo. Nastrgajte časopisni papir in vanjo vlijte močnega kisa ter pustite mešanico stati v posodi čez noč. Nato stene posode še zdrgnite s časopisnim papirjem in splaknite s čisto vodo. Če prvič ne boste uspeli, postopek večkrat ponovite.

■ Aluminijasta posoda je za čiščenje zelo občutljiva. Predvsem ne smemo pri čiščenju uporabljati peska, pač pa jo pomivamo v peni mila ali detergenta, ki se peni. V aluminijasti posodi ne smemo puščati ostankov jedi, posebno ne mleka, kislega zelja ali kisa.

drgnjenje dlani z osvežujočo kolonjsko vodo ali lahkim deodorantom.

● Ali je uporaba deodorantov lahko škodljiva!

Čisto nič, ker je njihov kemični sestav popolnoma neškodljiv. Ni potrebno, da je deodorant preveč parfumiran. Njegova glavna naloga je v tem, da uničuje mikrobovno floro in nevtralizira neprijetno dišeče sestavine znoja. Deodoranti so lahko tekoči, v obliki kreme ali pudra, ki ima hkrati tudi funkcijo vsrkavanja. Lastnosti dobrega deodoranta so: preprečuje nastanek neprijetnega duha ves dan, ne ovira potrebnega znojenja, ne draži kože, ne razkrajja »kislega plašča« kožne povrhnjice, ki predstavljajo važno zaščito pred površinskimi infekcijami.

● Kakšna je razlika med deodorantom in sredstvom proti znojenju!

Deodorant daje občutek svežine in odstranjuje duh, toda ne preprečuje znojenja. Sred-

stvo proti znojenju pa preprečuje potenje in ni škodljivo v primeru, da ga uporabljamo samo za nekatere dele telesa (n. pr. pod pazduho) in da ga ne rabimo pretirano, zlasti če imamo občutljivo kožo, ki se zlahka zdrži.

● Kakšna so zdravljena pretiranega znojenja!

V primerih, ko postane pretirano znojenje bolezenski pojav, lahko pomaga samo zdravnik, ki bo odredil zdravljenje glede na posamezne primere. Pretirano znojenje ima lahko vzrok v motnjah v krvnem obtoku, v nervozi

Pranje zaves

Pranje zaves ni enostavno, saj so navadno precej velike, zaprašene in iz nežnih tkanin. Pogosto se nam med pranjem precej poškodujejo.

Pred pranjem zaves najprej izprašimo. Če imate sesalec, jih očistite prahu, ko še visijo na oknih. Raztrgana mesta pošijemo, prav tako pošijemo tudi vsa tista mesta, ki so nedaleč pred razpadom. Nato zaveso namočimo v hladni vodi. Zavesa, ki so iz umetnih vlaken, svile, čipkaste in mrežaste zaveso po namakanju v hladni vodi operemo v mlačni raztopini detergenta za fino perilo. V tej raztopini zaveso rahlo stiskamo in premikamo. Nato jih splaknemo in ponovno peremo v raztopini detergenta, potem pa jih do čistega splakujemo v mlačni vodi.

Bombažne, čipkaste in mrežaste bele zaveso lahko tudi prekuhavamo. Pri barvnih zavesah bomo dale v zadnjo vodo pri splakovanju nekaj kisa, barve se bodo s tem

in podobno. Treba je vedeti, da je znojenje telesu potrebno, da pa premočno potenje naneča kislo plast kože, ki zato postane manj odporna na površinske infekcije.

● Koliko se normalno znojimo!

Normalno izločamo na dan en do dva litra znoja, lahko pa znojenje zelo naraste, tudi na deset in več litrov dnevno. Če se nočemo preveč znojiti, je važno, da ne pijemo preveč, kajti preveč tekočine v telesu lahko vodi do izločanja petnajst litrov znoja dnevno, kjer se že začne za zdravje škodljivo znojenje. Važen pa je tudi način oblačenja. Treba se je ogibati oblek iz nepropustnih tkanin, treba je omogočiti čimvečje prezračevanje telesa.

osvežile. Zaveso lahko po pranju poškrobimo in bodo dlje čiste in nepoškodovane.

Zlikamo rahlo vlažne zaveso, temperaturo likalnika reguliramo glede na vrsto materiala. Likajmo zelo previdno, da zaveso ne strgamo ali preveč ne razvlečemo.

Poskusite!

LIMONINO MLEKO

1/4 l vode, 1/2 l mleka, sok od 1/2 limonine lupinice in sladkor po okusu. Vodo zmelamo z mlekom, to prevremo in dodamo dobro umito in nastrgano limonino lupinico; pijačo shladimo, dodamo limonin sok in sladkor. Nato melamo, da se mleko le norohlo sesiri.

JABOLČNO-VINSKA KREMA

5 rumenjakov, 1/2 l belega vina, 100 g sladkorja in malo naribane limonine lupinice mešajte nad soparo. Mešajte toliko časa, da se prične gostiti. Nato dodajte 8-10 žlic jabolčne četane in žlico ruma ter dobro premešajte in postrezite.

POLJNEN PARADIŽNIK

Skuto začinite s papriko, soljo in čebulo ter s to zmesjo napolnite izpraznjeno, s soljo in poprom začinite paradižnike.

„Na poti“ je otrok

Doba nosečnosti ali doba otrokovega razvoja pred rojstvom je bila v starih časih obdana z mnogimi korisnimi nasveti, sveda pa tudi ni manjkalo praznega verovanja in vraž. Čeprav se z njimi — posebno na deželi — ponekod še srečujemo, se jih bomo skušali otresti. Ne smemo pa pozabiti, da je v tem stanju potrebna ženi večja nega in manjši telesni in duševni napor. Začetek zdrave družine je pri zdravi materi in zdravem otroku, zato sta danes tudi oba zaščitena. Kaznivo je, če je noseča žena v tovarni zaposlena pri težkih delih. Kmečka žena pa je glede tega na slabšem. Če družinski člani do nje niso obzirni, se mora ta prav tako mučiti z delom na polju in v hlevu kot sicer. Res je, da je posebno poletni težko, ko delo kličje, saj se kmečka opravila res ne morejo brez večje škode odložiti. Vendar naj skušajo drugi prevzeti nase težje delo, materi pa prihranijo le lažjega. Predvsem pa moramo skrbeti, da jo varujemo pred razburjanjem in žalostjo.

Kaj vse utegne škoditi razvijajočemu otrokovemu organizmu: hoja nosečnice naj bo mirna, tekanje in trde stopnje ne vplivajo dobro na otroka, prav tako je škodljivo pomanjkljivo spanje. Hrana naj bo zdrava in naj vsebuje dosti organskih in družinskih snovi. Kruh, maslo, med, vsa zelenjava, sadje, bela kava, mleko in mlečne jedi, jajca, skuta, sir — vse to je priporočljivo. Mesa ne jejte veliko, še manj pa svinjske masti. Šrn kruh je bolj zdrav kot bel in star bolj kot svež. Jedi naj bodo malo slane, brez ostrih začimb. Pijte dosti mleka, slatine, sadne sokove in limonado. Ne pijte pa prave kave in čaja. Kofein in tein sta premočna strupa za nežno, razvijajoče se telo. Prav tako so vse alkoholne pijače strup v tem času.

Umivanje je še posebno važno v tem času. Voda naj bo zmerno topla. Obleka naj vas ne veže, nogavic si ne zavezujte nad kolenom ali pod kolenom s trdo oprleto elastiko. Nosite udobne čevlje, brez visokih peta sveda. Privoščite si dosti svežega zraka in sonca.

„Otroška muhavost“

Ne smemo imenovati »muhavost«, če nas otrok nadleguje. Treba je najti razlog, zaradi katerega se je otrok v določenem trenutku tako obnašal. Najpogosteje je »otroška muhavost« v bistvu samo vrsta otrokove reakcije na položaj, ki mu ne ugaja. Če starši to vedo, bodo lažje prenašali njegovo prepirljivost, jezo ali trmo in bodo vedeli temu odpomoči. Nikoli ne bo dovolj poudarjeno dejstvo, da so otroci zelo občutljivi na nervozo, ki jo v glasu ali obnašanju svojih staršev takoj opazijo.

Normalno je, da otrok reagira, če ga prekinemo sredi početja, ki ga zanima. Naravno je, da se bo upiral delati stvari, ki ga dolgočasijo (obiski, zdravstveni pregledi), naravno je, da ne bo hotel jesti jedi, ki mu ne ugajajo (pediatri celo odsvetujejo prisilno hranjenje otroka, čeprav je prehrana pravilna). Normalno je tudi to, da se ne bo hotel umiti, če je bilo njegovo prvo srečanje z vodo neprijetno, normalno je, da so mu nekateri ljudje všeč in drugi ne, čeprav se vsi enako bedasto trudijo, da bi mu bili simpatični.

Če poiščemo razloge otrokovemu »muhastemu« obnašanju, ga bomo takoj manj obsojali. Ne bomo torej ukrepali po zunanem videzu, ampak se bomo opirali na resnične vzroke: od enega početja ga bomo odvrnili z drugim, ne bomo mu več ponujali jedi, ki je ne mara, ampak jo zamenjali z drugo, na spreobdu ga bomo spremljali po možnosti po poteh, ki jih bo sam izbral, itd.

„Ampak tako daleč si, Rudolf! Včasih, kadar sediva za mizo in s tistimi svojimi mrzlimi očmi gledaš nekam v prazno, se mi zazdi, da ti sploh nič ne pomenim.“

Moje mrzle oči... Tudi Schrader je nekoč govoril o mojih mrzlih očeh. In z naporom sem spravil iz sebe:

„Sem pač takšne narave.“

„Oh, Rudolf,“ je nadaljevala, ko da me ne bi slišala, „ko bi vedel, kako hudo mi je, kadar pomislim, da sem ti morda odveč. Zate je vse samo jez, konji in bund. In včasih, kadar se zamudiš v hlevu in te vidim, kako prijazno gledaš tiste konje, se mi zazdi, da ljubiš samo tiste živali...“

Posiljeno sem se zasmeljal.

„Daj no daj, Elsie, kakšne neumnosti pa tvežiš! Jasno, da te ljubim... Saj si moja žena.“

Pogledala me je in njene oči so bile polne solz.

„Me zares ljubiš?“

„Seveda, Elsie, kaj pa drugegal!“

Objela me je z dolgim pogledom, potem pa se mi je nenadno vrgla okrog vratu in mi ves obraz pokrila z poljubi. Potrpežljivo sem pustil, da je počenjala kar je hotela, potem sem jo prijel za glavo, si jo položil na prsi in jo pričel božati po laseh. Takole zvita v klobčič je negibno ostala pri meni, jaz pa sem se kmalu zavedal, da skoraj ne mislim več nanjo.

Kmalu po rojstvu sina je na konju prijezdil k meni neki baronov sluga in mi sporočil, da se moram takoj zglasti pri gospodarju. Osedlal sem svojo kobilo in odjezdil. Kobila je bila dober tekač in je v prav kratkem času pregalopirala tistih deset kilometrov, ki sem jih imel do posestva. Potrkal sem na vrata pisarne, baronov glas je zavpil „naprej“ in vstopil sem.

V grlu mi je zastal oster dim cigar in komaj sem okrog grofove pisalne mize razložil pol ducata gospodov, ki so v svoji sredi imeli nekega moža v uniformi SS.

Zaprl sem vrata, stopil v pozor in pozdravil.

„Semle sedi,“ je rekel von Jeseritz.

In pokazal mi je stol za sabo. Sedel sem, pogovor se je nadaljeval in tedaj sem opazil, da pravzaprav poznam vse tiste gospode, ki so sedeli v sobi. Bili so veleposestniki iz bližnje okolice, vsi člani bunda. Človeka v uniformi SS mi je zakrival von Jeseritz in nisem si upal nagniti, da bi ga videl v obraz. Videl sem samo njegove roke bile so majhne, debele roke, ki jih je imel na mizi ter jih je ves čas sklepal in razklepal.

Eden izmed veleposestnikov je bral poročilo o napredku bunda v tem kraju in povedal, koliko je članov. Ko je končal, se je razvil precej živahen pogovor, tedaj pa so majhne, debele roke udarile po mizi, nastala je tišina in pričel je govoriti mož v SS uniformi. Njegov glas je bil medel in brezbarven, govoril pa je zlahka, gladko, ne da bi se mu enkrat samkrat zataknilo, natanko tako, ko da bi bral iz knjige. V kratkih obrisih je očrtal politični položaj v deželi, analiziral možnosti, ki jih je takrat stranka imela za prevzem oblasti, tudi on citiral nekaj številč članstva ter naposled člane bunda povabil, naj pozabijo na lokalni partikularizem in osebna vprašanja ter se tesneje povežejo z voditelji nacionalsocialističnega gibanja v tem kraju. Po tem govoru se je razvila krajša debata, potem so gospodje zaključili sejo in če bi človek sodil po hrupu, ki so ga dvignili v sobi, bi mislil, da jih je veliko več.

Von Jeseritz mi je rekel:

„Ti pa ostani tukaj. Potrebujem te.“

Z očmi sem poiskal moža v uniformi SS. Sredi skupine veleposestnikov je stopal proti vratom. V nekem trenutku

je obrnil glavo in takrat sem opazil, da ima na nosu žčipalnik.

Von Jeseritz mi je velel, naj vržem klado na ogenj, in ubogal sem ga. Vrata so se zaloputnila, v sobi je zavladovala tišina, in ko sem dvignil glavo, sem videl da mož v uniformi SS prihaja proti nama. Na njegovem ovratniku sem opazil hrastove lističe in prepoznal sem njegove poteze: bil je Himmler.

Udaril sem s petami in dvignil desno roko. Srce mi je močno razbijalo.

„To je Lang,“ je rekel von Jeseritz.

Himmler mi je vrnil pozdrav. Potem je z naslonjala nekega stola vzel plašč iz črnega usnja, ga oblekel, lepo po vrsti zapel vse gumba, si opasal pas in na roke potisnil črne rokavice. Ko je končal s tem opravilom, se je obrnil k meni. Rahlo je nagnil glavo naprej in se zazrl vame. Njegov obraz je bil brezizrazen.

„Vi ste sodelovali pri likvidaciji Kadowa, ali ne?“

„Jawohl, Herr...“

A brž me je ustavil:

„Ne imenujte me z imenom.“

Potem je nadaljeval:

„In ste pet tet odsedeli v kaznilnici v Dachau?“

„Ja.“

„In pred tem ste bili v Turčiji?“

„Ja.“

„Kot dragonski podoficir?“

„Ja.“

„Ste sirota?“

„Ja.“

„In imate dve poročeni sestri?“

Za hipček sem pomislil in rekel:

(Se nadaljuje)

Srečna obletnica

LIONEL
DAVIDSON:

Costello je pri izhodu iz podzemeljske železnice zagledal zaprto cvetličarno in se spomnil, da je pozabil kupiti rože. Bila je njuna deseta obletnica poroke. Na robcu si je naredil vozle že včeraj, ko je šel mimo iste cvetličarne. Potipal je robec, da bi se prepričal. Dve uri je bil prepozen, kajti cvetličarna je bila ob tem času že zaprta.

Prestopal se je in poskušal najti rešitev. Bil je detektiv pri Scotland Yardu. Bolele so ga noge, kajti ves dan je hodil. Tudi glava ga je bolela, ker ga je nekdo močno udaril. Za seboj je imel res dolg, utrudljiv dan, ki se je začel ob petih zjutraj, ko so ga vrgli iz postelje. Nekoga je moral zasledovati v Southendu.

Na glavi je imel obličje, vendar si ga je pokrtil z lasmi, da ga Rose ne bi opazila. Preden je odšel domov iz svoje pisarne, je vzel tri aspirine, toda glava ga je še vedno neusmiljeno bolela. Rose njegov posel ni ugajal. Za več kot leto dni ga je nagovarjala, naj si poišče kaj boljšega. Ura je bila osem. Kje za vruga naj dobi rože ob tej nočni uri?

Zelo je bil utrujen, vendar je zavil okoli bloka, da bi se domislil kakšne rešitve. S svojim šefom bi se moral pogovoriti o premostitvi. Potreboval bi najmanj dve uri časa. In obletnica poroke? Če ji ne bi ničesar kupil? Rad bi ji prinesel kaj posebnega.

Ugotovil je, da mu pri vseh teh bolečinah ne bo uspelo. Ničesar ni mogel skriti pred njo. In kaj naj bi bila tista skrivnostna stvar? Najbolje, da ji pove po pravici. Draga Rose, imel sem naporen dan... ves čas sem bil na nogah... brez kosila. Hotel sem ti kupiti kaj lepega... Saj veš, da te imam zelo rad. Ne potrebujem rož, da bi ti to povedal...

Costello je zastokal od bolečin. Noben izgovor mu ne bi koristil. Obletnica poroke je obletnica poroke. Ženske vse to razumejo drugače, vtisne se jim v spomin in počutiš se krivega leta in leta.

Bil je zelo občutljiv in ni prenesel občutka krivde. Zato se ni maral pred njo opravičevati. Res je, da ga je oni skoraj ubil. In če bi ga? Verjetno bi bila njegova slika v časopisu.

Ah, Rose je imela prav. To ni posel za poročenega človeka. Nevarni kriminalci, strašni ljudje, zverine... Vstopiš v sobo, oni ve, da je ujet, pa te kljub temu napade. Natanko tako. Še malo in Rose bo prejemala pokojnino. In otroci! Kličejo ga kar lovec. Verjetno so to pobrali iz knjig. Slaven detektiv, lovec na ljudi. Lovec! Kljub temu pa mu je bilo pogodu.

Samo premišljevanje ga ne bo nikamor pripeljalo. Bil je truden in začel si je skodelico močnega čaja. Spomnil se je prijetne kuhinje v

ozadju Goldsmithove slaščičarne. Ko je bil še stražnik na svojem rednem obhodu po mestu, je čestokrat skočil tja na čaj. Ponudili so mu tudi cigarete. Stari Goldsmith je bil vedno doma. Imel je bolno ženo. Hkrati pa se je spomnil, da bi lahko v tej slaščičarni kupil veliko bonboniero. Rose ima najraje čokoladne bonbone, napolnjene z likerjem.

Costello se je veselo napotil proti slaščičarni. Bolečine v nogah so mu skoraj prenehale. Trgovina je bila seveda zaprta. Zatorej je šel okrog hiše, preskočil ograjo in se znašel na temnem dvorišču. Skozi zavese na oknih je videl velike škatle za slaščičnice in prazne steklenice.

Zadovoljno je potrkal na vrata in malo počakal. Nekaj se je premaknilo. Kar predstavljal si je starega Goldsmitha, kako bere časopis in pogleduje svojo ženo.

Počakal je nekaj trenutkov. Potem je ponovno potrkal. V sobi je nekdo ugasnil luč. Prisluhnil je. V sobi je bilo vse mirno. Spet je potrkal in poklical: »Hej, gospod Goldsmith! Jaz sem, Costello.«

Tišina. Costello se je zdelo čudno in prislunil je uho na vrata. Zaslišal je sopihanje. Psi nista imela, kaj naj bi torej to pomenilo? Zadržal je sapo, da bi bolje slišal. Tedaj je nekaj škrtnilo in šum se je nadaljeval. Nekdo je moral stati za vrati in drgniti z obleko ob nje.

Costello je čutil, kako se mu na tilniku ježijo lasje. Najraje bi zbežal do bližnje policijske postaje. Danes je bil že enkrat tepen. Policijska postaja je samo pet minut od tod. Toda kaj vse se lahko zgodi v petih minutah.

Še vedno je zadrževal dihanje in glava ga je neusmiljeno bolela. Prestopal se je z ene boleče noge na drugo in premišljeval. Starega Goldsmitha gotovo ni doma, saj je povedal svoje ime. Starec pozna njegov glas. Po občutku in dolgoletnih izkušnjah si je lahko mislil, kakšen tip ga čaka za vrati.

Utrujenost in bolečina sta mu otopleli možgane. Potreboval je orožje. Segel je v temo. Škatle so bile pretežke, zato je izbral steklenico. Odmašil jo je. Prste je vtaknil v odprtino, palec pa je pustil zunaj.

Narahlo je poskušal odpreti vrata, toda bila so zaklenjena. Pritisnil je na kljuko.

Nekdo je zamrmral. Malo je dvignil steklenico.

»Kdo je?« je vprašal moški glas. Policijska, je skoraj odgovoril Costello. Pravočasno se je zavedel, da

mu to ne bi prav nič koristilo. Verjetno bi ga takoj pobili. Sam mora priti v sobo.

»Zdravnik,« je dejal. »Vsako sredo obiščem gospo Goldsmith. Kdo je tam?«

»Električar,« je zamrmral glas na drugi strani. »Nekaj je narobe z lučmi. Pregledujem varovalke. Bi se lahko vrnil kasneje?«

»Nemogoče. S seboj imam baterijo. Rad bi jo videl.«

Nekaj časa je bilo vse tiho, potem pa je odrinil zapah. »Vstopite, doktor, če že res želite!«

Vrata so bila rahlo priprta. Costello jih je sunil z nogo, tesno prijel steklenico s potno roko in planil v sobo z upognjeno glavo in rameni.

Čutil je, kako je mož močno udaril. Glavo je še pravočasno umaknil, tako da ga je zadel le v ramo. Udarca ga je za trenutek omamilo. Počasi se je obrnil, s težavo zadržal sapo in stegnil levico. Začutil je močeno roko, nato vrat in hitro zamahnil s steklenico, kolikor je mogel.

Steklenica se je razbila. Slišati je bilo ropot in pretep.

»Prižgite luč!« je zastokal. »Gospod Goldsmith, prižgite luč, če morete!« Nekdo je zastokal. Morda Goldsmith.

Nekdo ga je prijel okoli pasu in glave. S kolenom se je izvil iz prijema. Izgubil je ravnotežje in se spotaknil. Zgrmel je na tla in mož je padel nanj.

Neznanelec je strašno zaklel in mu zasadil komolec na vrat. Bil je velik in močan. Costello je pozabil na utrujenost in hitro umaknil glavo. Mož je spustil roko na tla in Costello ga je močno ugriznil.

Zaslišal je vzdih in začutil udarce s komolcem. Costello ga je držal z zobmi. Mož je poskušal za vsako ceno rešiti roko, vendar zaman. Tuli je od bolečin. Costello ga je še močneje ugriznil in že je bil na kolenih, ko se je prižgala luč.

Klečal je na njem in zagledal plinsko cev, s katero ga je mož verjetno udaril. Stegnil je roko in jo pobral. Obrnil se je.

Drugi mož je stegoval roko proti njemu. V obraz je bil ves siv od bolečin. Costello je vstal in zaprl večna vrata, ne da bi obrnil oči od njega.

»Sedite na tla,« je dejal. »Zraven njega!«

Mož je mirno ubogal. Za seboj je Costello zagledal gospoda Goldsmitha, ki je stal ves blede in prestrašen pod stikalom za luč.

»Gospod Costello!« ga je veselo poklical. »Dobro, da ste prišli. Moja žena sta privezala na posteljo in ji zamašila usta. Mene pa je nekdo udaril po glavi.«

»Telefonirajte policiji,« je rekel Costello. »Pokličite 999!«

Po vsem telesu se je tresel. Rad bi sedel, vendar si še ni upal. Mož, katera je ugriznil v roko, je imel značilen zverinski izraz. Velika, nevarna žival, ki ga je budno opazovala, pripravljena na skok. Še najbolj bi storil, če bi ga onesvestil s plinsko cevjo. Tega pa Costello ni mogel storiti.

»Samo poskušaj se premakniti...« mu je zagrozil. »S policije sem. Sedi pri miru!«

Mož je zaklel. Costello je slišal, kako je Goldsmith telefoniral v sosednji sobi. Malo pozneje so zaškripale posteljne vzmeti in stara gospa je zajokala. Oba divjaka bi najraje strli. Kar želel si je, da bi se mož dvignil in da bi ga lahko pošteno zdelal.

Toda mož je verjetno slutil, kaj se mu obeta, in je mirno sedel. Tudi njegovemu prijatelju se je kmalu vrnila zavest. Sedel je poleg njega in glasno zaklel. Costello mu je zabijal, naj se ne premakne. Sam pa je bil utrujen kot pes. Mož, ki ga je ugriznil, je imel gotovo zelo umazano roko. Še vedno je čutil umazanijo v ustih. Želel si je, da bi čimprej prišel policijski avto.

Prišli so ravno zadnji hip. Brž ko so planili v sobo, je Costello stekel k umivalniku in bruhal. Zelo slabo se je počutil. Še nikoli v življenju ni bil tako bolan. Bolela ga je glava, zmečkana rama, vrat in obraz.

Policijski narednik ga je prosil, naj gre z njimi na policijsko postajo. Privolil je. Že ga je hotel vprašati, če ga bo potem spremil domov, ko se je spomnil, zakaj je sploh prišel v Goldsmithovo trgovino. Moral se bo še enkrat vrniti, kajti bilo je čudno, če bi takoj vzel bonboniero.

Na postaji se je zadržal pol ure. Postregli so mu s čajem in umil se je. Ura je bila že devet, ko je odhajal. Za obletnico poroke so mu ostale le še tri ure. Bil je tako zbit, da na kesanje niti pomislil ni.

Gospodu Goldsmithu je povedal, da se bo vrnil. Škatla ga je že čakala, lepo zavita. Stari prijatelj kar ni mogel nehati pogovora, toda Costello se je hitro poslovil. Komaj je še gledal.

Končno je bil na poti domov. Pomislil je na Rose, otroke, na vso

toplino domačega ognjišča. Rekel si je: No, Lovec, pa si le imel velik dan, lovec na ljudi! Strašansko je zasovražil svoj poklic. Kot takrat, ko je čutil umazano vlomilčvo roko v svojih ustih. Boda in umazanija človeštva! Kaj ima on s tem opraviti?

Nenadoma se je zagledal v tej zmešnjavi. Natančno se je videl, kot še nikoli poprej. Videl se je, kako se vrača domov po mirni ulici, ne kot lovec, ampak kot pastir, ki brani svojo čredo. Čeprav je bil utrujen in zmeden, je v tem le bilo nekaj sorodnega...

Spoznanje ga je globoko presunilo. Za hip je obstal pred vežnimi vrati. Videl je vrste mirnih konjev, urejenih družin, med njimi je bila tudi njegova, na drugi strani pa grde, umazane živali. Dobro jih je poznal, sovražil jih je in s silo jih je moral zaustavljati. Zavedal se je, da mu to narekuje zavest in potreba po urejenosti. Rose je zagotovo vedela in se je bala. Zdaj je tudi sam vedel, zakaj ni prošil za premostitev.

Costello je odkimal z glavo. Domov pojdi, Lovec, si je dejal. Nikar ne fantaziraj zaradi nekaj udarcev! Preveč je bil utrujen, da bi pazil. S plaščem in klobukom na glavi je stopil v dnevno sobo. Bonboniero je držal pred seboj. Rose je pletla in gledala televizijo. Sklonil se je k njej in jo poljubil: »Zal mi je, Rose, da sem tako pozen.«

Ni mu odgovorila. Sedel je kar v plašču na stol in jo z utrujenim nasmeškom opazoval, ko je odpirala škatlo.

Sedla mu je na kolena in ga pobožala po licu.

»Utrujen?«

»Mhm.«

»Lačen?«

»Ne bi jedel. Ostani tu.«

»S čim si se pregrešil?«

»Z ničimer,« je dejal in ji položil glavo na prsi. Nazadnje je bil le spet doma. »Res ne, draga.«

»Prvič, da si mi pravočasno prinesel darilo. Veš, najina obletnica je šele jutri.«

»Jutri?« se je začudil in jo pogledal. »Kako to misliš, jutri?« Takoj se je zavedel svoje pomote. Na robcu je naredil vozil zjutraj ob petih in ne včeraj. Dan je bil tako dolg in tako mučen.

»Se ne boš opravičil?« ga je smeje vprašala.

»Ne, ne,« je dejal in še vedno premišljeval. Torej mu ne bi bilo treba iti do Goldsmitha, ne bi se mu bilo treba tepsti. Toda ni mu bilo žal. Nekdo se mora tudi s tem ukvarjati. Vedel je, da ne bo odnehal. Še velikokrat se bo moral opravičiti Rose...

Spet ji je položil glavo na prsi, zatisnil oči in mehko dejal: »Ničesar ne obžalujem, Rose. Veselo praznovanje jutri, po desetih letih...« In tako je zaspal.

AMADEUS ZAHN:

Konkurenca

Tudi v Texasu je prepovedano kuhanje žganja brez dovoljenja. Sicer pa, kdo neki sploh še dobi dovoljenje za kuhaje žganja?

Rdeči Bill iz Sandyville je imel razlog za pomislek, da bodo vse druge prej osrečili s takšnim dovoljenjem kot njega. V njegovi preteklosti so bili, žal, nekateri dogodki, ki jih oblasti pač niso mogle pozabiti.

Toda Bill navzlic temu ni bil človek, ki bi mu takšne nevspečnosti grenile življenje. Sandyville je bil malce odmaknjen kraj in tamkajšnji prebivalci so znali ceniti močno kapljico. In tako se je Bill spraševal, čemu ne bi v pralnici postavil skrivno žganjarno...

Pralnica je bila res imeniten pogoj in nekaj tednov kasneje je Billovo podjetje cvetelo, da se je kar iskrito. Vsa stvar je imela le še eno pomanjkljivost. Ta pomanjkljivost je bil novi šerif, ki so ga poslali v Sandyville. Da, prejšnji šerif, stari Sam, je bil možakar, s katerim se je človek lahko pogovoril. Razume se, da je znal ceniti užitke visokoodstotnega destilata. Staremu Samu je bilo treba poriniti v roke nekaj stekleničic, pa je takoj oglušel in popolnoma oslepel. Toda novi šerif, ta presneti mr. Riser — kdo neki bi vedel, kakšne čudi je. Ljudje so ga pre-slabo poznali, da bi lahko razsodili.

Rdeči Bill ga prav tako ni poznal. Nekega dne ga je namreč šerifov pomočnik nedvoumno povabil, naj kar se da kmalu obišče mr. Riserja. Bill se je s

čudnimi občutki odpravil na obisk k predstavniku oblasti...

»Poslušajte,« je dejal šerif, »morda menite, da sem mož, ki ves dan tiči za zaprtimi okni in vrati, si ogleduje okolico pa se čohlja s kazalcem za ušesom, kajne?«

Bill je odločno odkimal z glavo. »Kaj takšnega si ne bi nikdar dovolil gospod,« je dejal.

»In prav bi ravnali, dragi prijatelj!« je dejal mr. Riser. »Zdaj pa naravnost k stvari: skrivaj kuhate žganje, kajne?«

Bill je pobledel pod košatimi brki. »Toda gospod, kaj pravite,« je dejal; »čemu neki bi vso reč imenovali takole...?«

»Čemu neki? Tako se mi pač zdi!«

»No, pač tako...«

»Torej priznate?«

»Čemu naj bi priznal, gospod?« je vprašal Bill v hudi zadregi. »Veste, za vso stvar se zanimam zgolj iz znanstvene plati. Malce eksperimentiram, če je dovoljeno.«

»Temu pravite eksperimentiranje?« je pikro vprašal šerif. »Prav res, dobro ste se znašli. Toda s takšnimi pravljicami pri meni ne boste dobro odrezali! In zdaj odkrito: kuhate žganje ali ne?«

Rdeči Bill je stisnil zobe.

»Da, gospod,« je podedil med zobmi.

»Torej le!« je dejal mr. Riser, novi sandyvillski šerif. Potem je vstal in stopil okrog mize; »Le eno vprašanje bi imel, moj fant: koliko sladkorja pravzaprav dodajate rži in kako dolgo pustite mešanico, da vre...?«

Bil še vedno kuha v svoji pralnici žganje. Razlika je le v tem, da ima zdaj konkurenta.

Smeh stoletij

Franz Abt ni slovel samo kot skladatelj, temveč tudi kot izreden požeruh. Ko je bil nekoč posebno dobre volje, ga je srečal prijatelj.

»Zakaj ste tako veseli!« ga je radovedno vprašal.

Abt se je obliznil in dejal:

»Pravkar se vračam od izvrstne večerje. Na mizi je bila čudovito dišeča in zlatorumena gosja pečenka.«

»Tako! Koliko vas je pa bilo pri mizi!«

»Samo dva — jaz in gos,« se je posmešnil skladatelj.

o o o

Predsednik Transvaala Krüger je s pravo salomonsko razsodbo končal preprič med dvema bratoma, ki sta se spila zaradi podedovanega zemljišča. Nista ga mogla razdeliti in sta se naposled obrnila na »strica« Krügerja, prepričana, da jima bo kaj pametnega svetoval. Nista se zmotila, kajti Krüger je takole razsodil:

»En brat naj zemljo razdeli, drugi pa naj izbira!«

o o o

V razgovoru o vojni je nekdo dejal:

»Vojna bo reveže povsem uničila.«

»Kje neki!« je pripomnil Antisten, »rodila bo še mnogo novih.«

o o o

V svojih mladih letih je bil indijski pesnik in pisatelj Rabin-dranath Tagore do raznih tehničnih značajb precej nezaupljiv. Ko je bil na obisku pri svojem prijatelju v Londonu, bi moral odpotovati v oddaljen kraj v severni Angliji. Prijatelj ga je vprašal, kako se rajši pelje: z avtomobilom ali z letalom.

»Vseeno mi je,« je odvrnil Tagore. »Pravzaprav mi je vseeno, ali si človek razbije glavo v vodoravni ali v navpični smeri.«

Človeštvo sili v velemesta

Število mestnega prebivalstva po svetu narašča s hitrostjo, ki zbuja zaskrbljenost in prinaša kopico težav; narašča dokaj hitreje, kot znaša narodni prirastek v posameznih državah. Medtem ko se je svetovno prebivalstvo v sto letih podvojilo, se je število mestnega prebivalstva marsikje povečalo za desetkrat in še bolj. V mestih seveda ne morejo s takšno naglico ustvarjati dovolj stanovanjskega prostora in posledica je, da v naseljih iz lesenih barak s pločevinasto streho in v podobnih kolibah na robovih večjih mest živi zdaj že skoraj osmina svetovnega prebivalstva.

Industrija privablja ljudi v mesta, medtem ko se v kmetijstvu z mehanizacijo zmanjšuje potreba po delavcih. Statistiki so izračunali, da bo ob koncu tega stoletja 8 do 12 odstotkov prebivalstva zlahka opravilo kmetijska dela v zvezi s prehrano vseh prebivalcev te ali one razvite dežele. Do leta 2000 se bo število svetovnega prebivalstva zvišalo za nadaljnje tri milijarde, toda pretežno večina teh ljudi bo živela v mestih.

Posledice nagle selitve v mesta v svetovnem obsegu so: prenaseljenost in zato slanovaljska stiska, nezdrave stanovanjske razmere, širjenje barakastih naselij, čedalje manj zelenih pasov v mestih, pogosti zastoji v prometu, zvišanje števila nezgod in nesreč, nečistoče v vodi in slab zrak, veliko izgubljenega časa zaradi zamudne poti na delo in domov.

Glede goste naseljenosti je na prvem mestu Pariz, kjer živi na kvadratnem kilometru 32.300 ljudi. Precej na „boljšem“ je Tokio, kjer pride na kvadratni kilometer „samo“ 16.000 ljudi, v New Yorku jih je 13.200, v Londonu 10.300, v Berlinu pa 3500. Na tisoč prebivalcev pride v Belgiji povprečno 1605 sob, v Ameriki 1519, v Veliki Britaniji 1489, v Švici 1457, v Danskem 1452, v Franciji 992, v Italiji 886 in v Sovjetski zvezi 665.

Drugače je z deželami v razvoju. Po po-

datkih OZN bi industrijsko razvite dežele odpravile sedanjo stanovanjsko stisko s 30 milijoni stanovanj, medtem ko bi revne dežele tako imenovanega „tretjega sveta“ takoj potrebovale za 150 milijonov družin bivališča, vredna človeka. „Callampas“ in „favelas“, kakor se imenuje južnoameriška naselja iz barak in vegasih kolib na robovih velikih mest, imajo sto tisoč prebivalcev. Mestno prebivalstvo v Latinski Ameriki narašča presenetljivo naglo. Zgovoren primer je Sao Paolo, katerega prebivalstvo se je v obdobju 1940—60 povečalo trikratno. Število prebivalcev Santiaga de Chile se je v dveh desetletjih skoraj podvojilo, v Caracasu pa živi zdaj petkrat več ljudi kot pred dvajsetimi leti.

Za primerno nastanitev vseh tistih, ki se bodo — glede na dosedanji tempo — v prihodnjih desetih letih priselili v mesta z več kot 100.000 prebivalci, bi potrebovala samo Indija nad 20 milijard dolarjev; skoraj prav toliko pa bi bilo treba vložiti v mestni prevoz, ceste, kanalizacijo itd. Bombaj ima zdaj skoraj trikrat več, New Delhi pa skoraj dvakrat več prebivalcev kot pred dvajsetimi leti. Podobno je tudi v večjih mestih drugih azijskih dežel. Še izrazitejša pa je selitev v mesta na afriški celini, kjer se ljudje s podeželja množično in skorajda neprekinjeno zgrinjajo v mestna naselja.

19.10 Teden dni svetovnih dogajanj — 19.30 Srečanje v Avstriji.

Ponedeljek, 22. 5.: 6.20 Odkrito povedano — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.30 Rossinijev portret — 15.35 Nepozabljene melodije — 16.00 Otroška ura — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Moderna lirika iz Luxemburga — 19.30 Tiedland, glasbena drama.

Torek, 23. 5.: 6.05 Preden odidele — 6.20 Kratko in jasno — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.30 Rekreacija razpoložljivosti — 14.30 Ruske romane — 15.35 Ura pesmi — 16.00 Zenska oddaja — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Mladi švicarski pesnik Peter Bichsel — 19.30 Poznaš svet — 20.30 Glasbene šarade — 21.30 O lam lahko govorimo.

Sreda, 24. 5.: 6.05 Odkrito povedano — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Teden pri Združenih narodih — 13.30 Rossinijev portret — 15.35 Evergreens na rahlih strunah — 16.00 Otroška telovadba — 16.15 Otroci igrajo za vas — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Domači zdravnik — 19.30 Glasba Nica Dostala — 20.00 Vseh dežel.

Četrtek, 25. 5.: 8.05 Mali jutranji koncert — 9.10 Med Volga in Crnim morjem — 11.00 Beethovnovi klavirski koncerti — 13.10 Za avtomobiliste — 14.30 Pripovedke — 15.30 Otroška ura — 16.15 Neki gotovi gospod Meier, groteska — 17.05 Cesar Madagaskarja — 18.15 Sakralna glasba — 19.20 Biologija in duh — 20.00 Pri belem konjičku, igra s petjem — 21.00 Smem prositi.

Petek, 26. 5.: 6.05 Nihče na br zmagal — 6.20 Oddaja dalavske zbornice — 9.35 Stvaritve velikih mojstrov — 13.30 Rossinijev portret — 15.35 Nepozabne melodije — 16.00 Otroška ura — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Spojitaj človeško podobo — 19.30 Proces za oslovo senco — 21.10 Pisane melodije.

Slovenske oddaje

Sobota, 20. 5.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 21. 5.: 7.30 Duhovni nagovor — 5 pesmijo in glasbo prazdramo in vačimo.

Ponedeljek, 22. 5.: 14.15 Poročila, objave — Za našo vas — 18.15 Dober večer našim malim poslušalcem.

Torek, 23. 5.: 14.15 Poročila, objave — Športni mozaik — Koraki kulturni pregled.

Sreda, 24. 5.: 14.15 Poročila, objave — Kar želite, zaigramo.

Četrtek, 25. 5.: 7.30 Poročila, objave — Odlomki s spominske proslave ob 25. obletnici izseljevanja koroških Slovencev.

Petek, 26. 5.: 14.15 Poročila, objave — Od petka do petka — Zena in dom.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 212,4 m. UKV frekvence 88,5 — 90,1 — 92,1 — 94,1 — 96,4 — 96,5 97,7 — 98,9 MHz.

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.30.

Dnevne oddaje: 5.15 Svetujemo vam — 5.30 Doktor ne kupite časopisa — 6.15 Napolki za domače turiste — 6.25 Informativna oddaja — 6.15 Danes za vas — 7.05 Telesna vzgoja — 7.45 Pregled sporeda — 7.50 Oddaja za ženo — 8.05 Glasbena matineja — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.30 Kmetijska oddaja — 13.15 Obvestila — 13.30 Priporočajo vam — 16.00 Vsak dan za vas — 19.00 Lahko nač, otroci — 19.15 Glasbene razglednice.

Sobota, 20. 5.: 9.40 Iz albuma skladb za mladino — 10.15 Iz oper hrvaških skladateljev — 10.40 Novost na knjižni polici — 11.15 Melodije, ki jih radi poslušate — 12.10 Novost za ljubitelje zabavne glasbe — 12.40 Skladatelj Zvonimir Ciglič — 14.05 Koncert po željah poslušalcev — 15.30 Iz arhiva Komornega zbora RTV Ljubljana — 17.35 Portret mladih — 18.15 Izbrane strani iz svetovne solistne in ansambelske glasbe — 18.50 S knjižnoga lrga — 20.30 Pokaži, kaj znaš — 21.30 Vedri zvoki — 22.10 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 21. 5.: 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Dogodivščina čarovnice Primule Podpetelinjak, radijska igra za otroke — 9.05 Voščila — 10.00 Še pomnite, tovariši — 10.45 Nedeljski mozaik lepih melodij — 12.05 Voščila — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Iz zakladnice narodnih melodij — 14.20 Humoreska tedna — 15.05 V svetu opernih melodij — 16.00 Weekend, radijska igra — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 20.00 Potujoča glasbena skrinja — 21.00 Češki skladatelj Jan Vaclav Slamic.

Ponedeljek, 22. 5.: 8.55 Za mlade radovedneže — 9.45 Cicibanov svet — 10.35 Šolar, podlistek — 11.15 Orkestralna glasba — 12.10 Slovenski pevci zabavnih melodij — 12.40 Orkestra Gomez Arriba in Walter Schacht — 14.35 Voščila — 15.30 Moški zbor Enakost iz Kranja — 17.05 Iz opernega sveta — 18.15 Popevke in glasba za ples — 18.45 Svet tehnike — 20.00 Pianist Joseph Plan iz Pariza — 21.35 Mali ansambli zabavne glasbe.

Torek, 23. 5.: 9.25 Črnske duhovne pesmi — 10.15 Pevci iz Sovjetske zveze — 11.15 Kaleidoskop zabavnih zvokov — 12.10 Domači ansambli — 12.40 Španske in brazilske skladbice — 14.05 Pel minut za novo pesmico — 15.40 V larek nasvidenje — 17.05 Orkester RTV Ljubljana predstavlja — 18.15 Iz naših relejnih postaj — 18.50 Na mednarodnih križpoljih — 20.00 Zbor Slovenske filharmonije — 20.20 Od premiere do premiere — 21.00 Pesem godal.

Sreda, 24. 5.: 8.55 Pisan svet pravilj in zgodb — 9.45 Kako so si Butalci omislili pamet, glasbena pravljica — 10.45 Clovek in zdravje — 11.15 Slovenske narodne — 12.10 Jugoslovanski pevci zabavnih melodij — 12.40 Iz opere Lohengrin — 14.35 Voščila — 15.30 Glasbeni umet-

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Blaž Singer; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, telefon 56-24. — Tiska Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Barovlje. — Dajati naj se pošiljajo na naslov: 9021 Klagenfurt - Celovec, Postfach 124.

Herausgeber, Verleger und Eigentümer: Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten; Chefredakteur: Rado Janežič, verantwortlicher Redakteur: Blaž Singer; Redaktion und Verwaltung: 9021 Klagenfurt, Gasometergasse 10, Telefon 56-24 — Druck: Drauf Verlags- u. Druckgesellschaft m. b. H. Klagenfurt - Ferlach. — Zuschriften an: 9021 Klagenfurt, Postfach 124.

Ta teden vam priporočamo:

Knjige za šolo in dom

- **SLOVENSKI PRAVOPIS**, 1056 str., polusnje 150 šil.
- Fance Tomšič: **NEMŠKO-SLOVENSKI SLOVAR**, 992 str., pl. 130 šil.
- France Tomšič: **SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR**, 952 str., pl. 100 šil.
- Stanko Bunc: **SLOVAR TUJK**, 472 str., pl. 35 šil.
- Stanko Bunc: **MALI SLOVENSKI PRAVOPIS**, 436 str., pl. 50 šil.
- Bajec-Kolarič-Rupel: **SLOVENSKA SLOVNICA**, 352 str., ppl. 35 šil.
- **JEZIKOVNI POGOVI**, pravilno govorenje in pisanje, 308 str., br. 32 šil.
- Jože Toporišič: **SLOVENSKI KNJIŽNI JEZIK**, dva dela skupaj 456 str., ppl. 48 šil.
- I. in C. Kopčavar: **JEZIKOVNA VADNICA**, 152 str., ppl. 28 šil.
- I. in C. Kopčavar: **KAKO JE PRAV**, slovarček napak v slovenskem knjižnem jeziku, 184 str., ppl. 18 šil.
- Francka Varl: **NAŠI KNJIŽEVNIKI IN NJHOVA DELA**, 160 str., ilustr., br. 21 šil.
- **SPOZNAVAJMO SLOVENSKI JEZIK**, štirje zvezki skupaj 532 str., ppl. 80 šil.
- Janež Ravbar: **PREGLED SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI**, 400 str., ilustr., ppl. 28 šil.
- Jože Kocbek: **SLOVENSKA JEZIKOVNA VADNICA**, 164 str., ppl. 18 šil.
- **SLOVENSKA KNJIŽEVNOST**, izbrana dela in odlomki, 464 str., ppl. 42 šil.
- **RAZGLEDI V KNJIŽEVNOSTI**, eseji in kritike, 268 str., br. 18 šil.
- Rudolf Vouk: **MOJCA BERE**, berilo za dvojezične ljudske šole, 104 str., ilustr., br. 12 šil.
- **ABC**, dvojezična čitanka za koroške šole, 120 str., ilustr. ppl. 23.80 šil.
- **NAŠ DOM**, berilo za dvojezične ljudske šole, 136 str., ilustr., ppl. 18 šil.
- **SLOVENSKA ČITANKA** za slovensko gimnazijo v Celovcu, 208 str., ilustr., ppl. 50 šil.
- **SLOVENSKA VADNICA**, za pouk slovenščine na koroških šolah, 128 str., ilustr., ppl. 30 šil.

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti. Plačilo možno v obrokih.

Knjigarna „Naša knjiga“, Celovec, Wulfengasse

RADIO CELOVEC

I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 10.00, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00.
Dnevne oddaje: 5.55 Kmetijska oddaja — 6.05 Pregled sporeda — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.03 Za gospodinje — 11.00 Roman v nadaljevanjih — 12.45 Oddaja za podeželje — 13.05 Opoldanski koncert — 14.00 Razgledi — 15.00 Posebej za vas — 16.00 Glasba zate — 16.55 Kulturna poročila — 18.30 Odmav časa — 19.00 Šport in glasba — 20.10 Deželna poročila — 22.10 Pogled v svet.

Sobota, 20. 5.: 6.05 Oddaja zbornice kmetijskih delavcev — 8.05 Domači vrt — 8.45 Koroška domovinska kronika — 14.15 Pozdrav nate — 15.30 Clovek, kakor ti in jaz, roman — 16.00 Štiri pisani svet — 16.15 Aktualna reportaža — 17.00 Popoldanski koncert — 18.00 Kulturni razgledi — 18.20 Glasba za delopust — 19.30 Bregensko slavnostna igra vabijo — 20.30 Otvoritev dunajskih slavnostnih igr.

Nedelja, 21. 5.: 8.05 Kmetijska oddaja — 9.00 Lepi koncert — 10.30 Pel minut med vratmi — 11.00 Koncert v zelenem — 12.45 Ogleđalo mestnega gledališča — 13.00 Operni koncert — 13.45 Iz domačih krajev — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Krížem po svetu, krížem skozi čas — 18.00 Koncert narodnih pesmi — 19.00 Nedeljski šport — 20.10 Pravičnost, pravičnost, komedija — 21.15 Werner Fink in berlinska katalomba.

Ponedeljek, 22. 5.: 8.15 Kopaljski zdravnik dr. Gräsler, roman — 8.45 Narodna glasba z vsega sveta — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Koroški knjižni kotiček — 18.00 Zbor Radia Celovec — 19.30 XY ve vse — 20.20 Vsakdanji problemi pod lečo — 20.35 Koroška lovška ura — 21.20 Operetni koncert.

Torek, 23. 5.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.35 Ljudje, bodite veseli! — 15.45 Koroški knjižni kotiček — 17.00 V koncertni kavarni — 18.00 Četr ure domače obrli — 18.15 Mladinska oddaja — 19.30 Bregensko slavnostne igre vabijo — 20.20 Stare slušne igre — 21.35 Pesem za lahko nač.

Sreda, 24. 5.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.30 Zbor A-capella Beljak — 15.45 Predstavljamo vam — 17.00 Zlato rakodelstvo — 18.00 Gospodarski komentar —

18.15 Deklica, zakaj si nevoljna — 19.30 XY ve vse — 20.20 Zabavni koncert.

Četrtek, 25. 5.: 8.05 Bachova glasba — 9.00 Ljubezen je kraljica — 10.30 Ogleđ nekakega mesta, pripovedka — 11.30 Dopoldanski koncert — 13.00 Operni koncert — 13.45 Iz domačih krajev — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Zabavni koncert — 18.00 Koncert narodnih pesmi — 19.30 Visoke šole na Koroškem — 20.10 Namirnež, veseloigra — 21.00 Zveneča alpska dežela.

Petek, 26. 5.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Naš umetnostni pogovor — 17.00 V koncertni kavarni — 18.00 Iz deželnega izobraževalnega načrta — 18.15 Koroški zbori — 20.20 Lapi in veseli Salzkammergut.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.55, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje: 6.40 Jutranja opazovanja — 7.20 Jutranja gimnastika — 11.00 Veseli ob enajstih — 11.45 Za avtomobiliste — 14.50 Razgledi — 16.30 Koncertna ura — 17.10 Kulturna poročila — 17.50 Kaj slišimo danes zvečer — 22.10 Pogled v svet.

Sobota, 20. 5.: 6.20 Govori Fritz Schilling — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Gospodarsko za vsakogar — 13.20 Odmav iz Avstrije — 14.00 Tehnični razgledi — 14.15 Iz hleva za konjičke — 15.30 Orkestralni koncert —

RADIO PROGRAM

17.50 Šport in glasba — 19.10 Oddaja zveznega kancelarja — 19.30 Nepopolni vrtnar — 19.55 Zaljubljeni se na Dunaju — 20.15 Avstrijska hitparada.

Nedelja, 21. 5.: 8.15 Kaj je novega — 9.10 Satirizirana nedeljska jutranja oddaja — 11.00 Dunajski slavnostni tedni — 13.10 Za avtomobiliste — 14.10 Tedensko ogleđalo domačega tiska — 14.30 Kopaljski zdravnik dr. Gräsler, roman — 15.00 Ljudstvo in domovina — 15.40 Pustolovičina gospoda Alfonsa — 17.10 Operna scena — 18.00 Magazin znanosti — 18.30 Nazaj v šolsko klop —

niki violiniist Karl Rupel, pianistka Fedora Ferlug in flavlist Milos Pahor — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 Iz naših študiov — 18.45 Naš razgovor — 20.00 Planetarij, glasbeno scenska vizija — 21.40 Musette in šansonji.

Četrtek, 25. 5.: 9.25 Pesmi o tovarišu Titu — 9.40 Pel minut za novo pesmico — 10.15 Z našimi pevci po francoskih operah — 11.15 Za vsakogar nekaj — 12.10 Domači ansambli — 12.40 Nekaj iz hrvaške glasbe — 14.05 Odmevi iz baletnih odrov — 15.30 Zvočni razgledi — 17.05 Turistična oddaja — 18.15 Iz opere Don Carlos —

OGRAJE

iz aluminija
za vrt in okrog doma

Podjunska trgovska družba
bratje Rutar & Co.

Dobria vas - Eberndorf
A 9141 tel. (0-42-36) 281

18.45 Jazikovni pogovori — 20.00 Četrikov večer doma-
čih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer.

Petek, 26. 5.: 8.55 Pianirski tednik — 9.40 Mladinski zbori — 10.35 Po tridesetih letih, podlistek — 11.15 Popevke na tekočem traku — 12.10 Madžarski zabavni ansambli in orkestri — 12.40 Pihalni orkestri — 14.05 S popevkami po svetu — 14.35 Voščila — 15.40 Mladinska oddaja — 17.05 Patkov simfonični koncert — 18.15 Klasiški zabavne glasbe — 18.50 Kulturni globus — 20.20 Tedenki znanjopolitični pregled — 20.30 Dobimo se ob isti uri — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

RADIO TRST

oddaja na valu 306,1 m ali 980 Kc/sek. Frekvenca 98,3, 96,1 in 100,5 MHz.

Poročila: 7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15.
Dnevne oddaje: 14.15 Dejstva in mnenja — 20.00 Šport.
Sobota, 20. 5.: 12.10 Tržaške ulice in trgi — 13.30 Sem-njenj plošče — 15.00 Glasbena oddaja za mladino — 16.10 Pregled italijanske dramatikke — 19.10 Družinski obzornik — 20.35 Teden v Italiji — 20.45 Moški vokalni kvintet.

Nedelja, 21. 5.: 8.30 Kmetijska oddaja — 11.15 Oddaja za najmlajše — 13.00 Odmevi tedna po naši deželi — 15.30 Premelena vdova, komedija — 18.30 Sodobne ertice in novele — 20.30 Iz slovenske folklorne — 22.10 Sodobna glasba.

Ponedeljek, 22. 5.: 12.10 Liki iz naše preteklosti — 13.30 Prijubljene melodije — 18.00 Odvelnik za vsakogar — 19.00 Tržaški pripovedniki — 21.00 Kulturni odmevi — 22.30 Romantični samospeli Franza Schuberta.

Torek, 23. 5.: 12.00 Iz slovenske folklorne — 17.20 Ilalijanščina po radiu — 18.30 Iz koncertov Radia Trst — 19.10 Plošče za vas — 20.35 Antigona, glasbena tragedija — 22.25 Kitarist Dragotin Lavrenčič.

Sreda, 24. 5.: 12.10 Pomenek s poslušalkami — 13.30 Maladijske s filmov in revij — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 19.10 Higiena in zdravje — 19.25 Moški zbor iz Repentlaba — 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek, 25. 5.: 10.50 Zbor ljubljanskih bagoslavcev — 11.30 Tržaški molivi — 12.00 Za smeh in dobro voljo — 14.45 Karakteristični ansambli — 17.00 Komorni orkester Ferruccio Busoni — 19.00 Pisani balončki — 20.30 Nauk hčorama, anadejanka — 21.30 Poje Alenka Pinterič — 22.40 Slovenski solisti.

Petek, 26. 5.: 12.10 Med tržnimi stojnicami — 13.30 Glasbena potovanje okoli sveta — 18.00 Ne vse, toda o vsem — 18.30 O glasbi govorijo skladatelji — 19.10 Moj prosti čas — 20.35 Gospodarsvo in delo — 21.00 Koncert operne glasbe.

TELEVIZIJA

AVSTRIJA

Sobota, 20. 5.: 17.03 Za družino — 17.35 Za prijatelja zamak — 18.10 Razvoj tehnike siljenja rastlin — 18.40 Kaj vidimo novega — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Hotel Victoria, glasbena zabavna oddaja — 22.00 Moški, ki je samega sebe zgubil, kriminalka.

Nedelja, 21. 5.: 11.00 Otvorilveni koncert dunajskih slavnostnih lednov — 16.10 Avstrijske konjske dirke v Kriacu — 17.15 Ptiče strašilo — 17.50 Svet mladine — 19.00 Predstavljamo opero Othello — 19.30 Aktualni šport — 20.00 Leni, ljudska komedija — 22.15 Nedelja v Alenah.

Ponedeljek, 22. 5.: 18.35 Tečaj francoščine — 19.00 Londonska svetovna razstava lala, 1851 — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Telesport — 21.15 Lepa hčerka — 22.05 Nevtiralnost in pogodba o uporabi atoma.

Torek, 23. 5.: 18.35 Tečaj angleščine — 19.00 Ponoči v trgovini z živalmi — 19.13 Mathias Wiemann pripoveduje — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Horizonti — 21.00 Bilanca sezona.

Sreda, 24. 5.: 11.03 Lepa hčerka — 11.50 Telesport od ponedeljka — 17.03 Vreča torlarjev — 17.45 Čez polja in poljane — 18.35 Tečaj francoščine — 19.00 Podobe iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Vaš nastop, prosimo — 21.00 Čudovit večer.

Četrtek, 25. 5.: 16.30 Hal vztraja, mladinski film — 17.30 Finala za evropski pokal v nogometu — 20.00 Misogyn, televizjska igra — 22.30 Za sedemdesetletnico Roberta Neumanna.

Petek, 26. 5.: 12.00 Čudovit večer — 18.35 Farma beloglavih goved — 19.00 Televizijska kuhinja — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Napačni maček, veseloigra — 21.45 Wolfgang Hutter — 22.15 Sedem dni časovnih dogajanj.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 20. 5.: 17.55 Obzornik — 18.15 Vsako soboto — 18.30 Glasbeni magazin — 19.15 Popularna baletna oddaja — 20.00 Dnevnik — 20.30 Nepozabni poloti, film.

Nedelja, 21. 5.: 9.30 Na obisku v Benečiji — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Tisočkrat zakaj —